

DROGA
40

našglas

glasilo Skupine Droga

april 2004

»»» nagradna igra »»» gioco a
premi »»» loja shpërblyese »»»
наградна игра »»» prize competi-
tion

DROGA
40

»»» vw polo 1.2 basis!

PORSCHE
KOPER

Ankaranska cesta 10, Koper
tel.: 05 / 61 16 500
www.porschekoper.com

slo > Nagradna igra traje od 15. januarja 2004 do vključno 31. maja 2004. V nagradni igri lahko sodelujejo vsi zaposleni v Skupini Droga. Vsak mesec bo zaposlenim postavljeno nagradno vprašanje - skupaj torej pet vprašanj, ki bodo zapisana na posebej pripravljenih kuponih. Vsak zaposleni lahko sodeluje le z enim kuponom za eno nagradno vprašanje. **Več informacij dobite v svojem tajništvu.**

eng > The prize game will last from 15 January 2004 through 31 May 2004. All employees of the Droga Group are entitled to participate in the prize game. Each month employees will be set a prize question - altogether five questions written on specially prepared coupons. The completed coupons will be submitted to the secretary's office. Each employee submits only one coupon for one prize question. **For further information ask at your secretary's office.**

mk > Nagradnata igra traje od 15. januara 2004. godine, uključitelno sa poslednjim dan 31. maja 2004. godine. Vo nagradnata igra može da učestvuju sva zaposleni vo Grupata Droga. Sekoj mesec na vrabotnitate ke im bude postaveno nagradno prashaње - vkupno pet prashaња, što ke bidat napisani na posebno podgotoveni kuponi. Ispolnetite kuponi treba da se predadat vo sekretarijat. Sekoj vraboten može da učestvua samo so eden kupon za edno nagradno prashaње. **Site informacii ke gi dobiete vo vašiot sekretarijat.**

hr > Nagradna igra traje od 10. siječnja 2004. do uključno 31. svibnja 2004. U nagradnoj igri mogu sudjelovati svi zaposlenici u Skupini Droga. Svaki će mjesec zaposlenicima biti postavljeno nagradno pitanje - ukupno dakle pet pitanja, koja će biti zapisana na posebice pripremljenim kuponima. Ispunjene kupone treba predati u tajništvo. Svaki zaposlenik može sudjelovati samo s jednim kuponom za pojedino nagradno pitanje. **Sve ćete informacije dobiti u svojem tajništvu.**

scg > Nagradna igra traje od 10. januara 2004. do uključno 31. maja 2004. U nagradnoj igri mogu učestvovati svi zaposleni u Grupi Droga. Svaki mesec će zaposlenim biti postavljeno nagradno pitanje - ukupno dakle pet pitanja, koja će biti zapisana na specijalno pripremljenim kuponima. Ispunjene kupone treba predati u tajništvo. Svaki zaposleni može učestvovati samo sa jednim kuponom za pojedino nagradno pitanje. **Sve informacije ćete dobiti u svom tajništvu.**

bih > Nagradna igra traje od 10. januara 2004. do uključno 31. maja 2004. U nagradnoj igri mogu učestvovati svi zaposleni u Grupi Droga. Svaki mjesec će zaposlenim biti postavljeno nagradno pitanje - ukupno dakle pet pitanja, koja će biti zapisana na specijalno pripremljenim kuponima. Ispunjene kupone treba predati u tajništvo. Svaki zaposleni može učestvovati samo sa jednim kuponom za pojedino nagradno pitanje. **Sve informacije ćete dobiti u svom tajništvu.**

alb > Loja shpërblyese zgjatë nga 10. janari 2004 deri përfundimisht më 31. maj 2004. Në lojën shpërblyese mund të marrin pjesë të gjithë të punësuarit në Grupin Droga. Për çdo muaj të punësuarëve do t'ju parashtrohet pyetja shpërblyese - pra gjithsejt pesë pyetje, të cilat do të shtypën në kupona të përgatitur veçantë. Kuponat e plotësuar duhet të dorëzohen tek sekretarësia. Çdo i punësuar mund të marr pjesë me vetëm se një kupon për një pyetje shpërblyese. **Të gjitha informatat mund t'i merrni në sekretarinë tuaj.**

ita > Il concorso a premi dura dal 10 gennaio al 31 maggio 2004 incluso. Al concorso a premi possono partecipare tutti i dipendenti del Gruppo Droga. Ogni mese sarà posta ai dipendenti una domanda premio, per un totale di cinque domande, che saranno riportate sugli appositi tagliandi. Ciascun dipendente ha la facoltà di partecipare con un unico tagliando per la singola domanda premio. **Ulteriori informazioni Vi saranno fornite dalla Vostra Segreteria.**

Zaradi viharjev imajo hrasti korenine globoko.

George Herbert

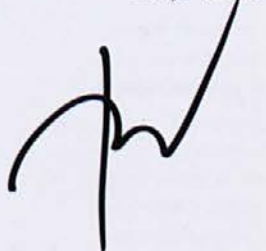
Slovenija je potrkala na vrata Evropske unije in 1. maja bo vstopila. Upajmo, da ta pomembni korak ne bo popolnoma zasenčil čustev in dogodkov ob prazniku dela, saj če hočemo osvajati prihodnost, ne smemo pozabiti vsega, kar nam je preteklost prinesla dobrega. Letošnji 1. maj bo poslej zavzemal v zgodovini naše dežele posebno mesto, v zgodovini boja za človeške pravice in dostojanstvo pa zavzemajo posebno mesto vsi 1. maji - tisti iz preteklih desetletij in tisti iz prihodnjih. Če se pred dobrimi sto leti ne bi v ljudeh začela prebujati zavest o vrednosti in moči dela, bi danes ne bilo združene Evrope. O njeni združitvi so namreč odločali ljudje na referendnih, ljudje, ki delajo, ustvarjajo, ki želijo delati in ustvarjati še bolje in v okoliščinah, ki jih ne bodo omejevale.

Boj malega človeka-delavca za boljše življenje je bil večkrat orodje v rokah izkrivljenih ideologij, katerih agitatorji so znali stisko revnih spretno izkoristiti za vzpon na oblast in za doseganje lastnih neprepričljivih ciljev. Tisti, ki jim je zares bilo dosti do prenehanja krivic in do spoštljivega odnosa do dela, pa so ubirali prijaznejše poti ter počasi a vztrajno polagali temelje novim, humanejšim zakonodajam. Pri tem so jim bili v pomoč ne le napredni miselni tokovi tedanje Evrope marveč tudi delavci sami, ki so spremljali novosti na vseh področjih družbenih sprememb. Žal ne moremo trditi, da se v sodobni, razviti in civilizirani Evropi zaposlenim ne dogajajo krivice; toda še nikoli niso imeli toliko zakonskih možnosti kot jih imajo danes, da se tem nepravilnostim uprejo ali celo že vnaprej izognejo, pri čemer jim je država dolžna pomagati. Seveda ne gre zmeraj gladko - dostikrat samo zato, ker ljudje kljub relativno dobri

obveščenosti o vsem mogočem ne poznajo svojih lastnih pravic.

V Evropsko unijo stopamo z mešanimi občutki. Morda jim botruje dejstvo, da so nas vrsto let zaznamovale okoliščine, ki so se precej razlikovale od tistih, v katerih je medtem gospodarsko in politično zorela zahodna Evropa. Čeprav se strinjamo z odločitvijo o vstopu, se nam v skrbi za varno prihodnost porajajo vprašanja o nadaljevanju našega dela, o zaposlenosti naših otrok, o vsem, kar smo stoletja čuvali, spoznavali, prenašali iz roda v rod, ljubili in branili pred tujim vplivom. Politično upravni forumi so dobro pripravili državo za vstop; kaj pa naša srca? Smo pripravljeni na drobne, neizbežne žrtve, zaradi katerih bo naša vsakdanost nekoliko drugačna? Imamo v sebi dovolj širine, da bomo znali misliti preko meja in obenem ostali zvesti svojim koreninam? Včasih sta naše začudenje in negotovost spričo nove situacije tolikšna, da spregledamo veličino in pomembnost dogodka samega. Kajti v resnici smo priče zgodovinskim spremembam. Upajmo, da bodo šle preko nas le kot jutranji veter, ki prijetno osveži in da je za zmeraj konec obdobja mrkih viharjev... ★

Sonja Požar

Kazalo

april 2004

Poslovne vesti

Beseda predsednika	04
Nov nadzorni svet	06

CEOKA

Laboratorijski informacijski sistem	08
-------------------------------------	----

Skupina Droga

Predstavitve Droge Beograd	11
----------------------------	----

Gostinstvo	19
------------	----

Koristni predlogi	21
-------------------	----

Novice iz PC	23
--------------	----

Obletnice	26
-----------	----

Marketinške aktivnosti	27
------------------------	----

Tehnologija v praksi

Intranet	35
----------	----

Droga na obisku	38
-----------------	----

Naša srečanja in popotovanja

Islandija	42
-----------	----

Namig za izlet	44
----------------	----

Humor, Križanka	46
-----------------	----

Lektor: Sonja Tončetič
Prevodi: Marija Tisaj
Naslovnica Jadran Rusjan: Pomlad med trtami

Droga Portorož, Živilska Industrija d.d.,
Industrijska cesta 21, 6310 Izola, Slovenija.

Predsednica uredniškega odbora: Janja Križman.
Glavna in odgovorna urednica: Majda Vlačič.
Uredniki: Sonja Požar, Manuela Ferenčič Meden, Gregor Moljk, Silvia Benčič, Lilijana Hrvatina, Vasja Rebec, Gregor Rustja. Oblikovanje: Armando Tul. Tisk: tiskarna VeK, Koper. Naklada 1400 izvodov. Glasilo dobijo zaposleni v Skupini Droga brezplačno. Tiskano na okolju prijaznem papirju.

Vivo d.o.o., Prečna 4, 1000 Ljubljana, Slovenija
★ Droga d.o.o., Digitronska bb, 52460 Buje, Hrvatska ★ Lasago d.o.o. Buje, Digitronska 33, 52460 Buje, Hrvatska ★ Droga d.o.o., Vrazova 22, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina ★ Konzum d.d., Hallilovići 4, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina ★ Дрога д.о.о. Скопје, Скупи 37, 1000 Скопје, Македонија ★ Droga Prishtinë, Rr. Hekurudhes p.n., Prishtinë, Kosovë ★ Droga d.o.o. Beograd, Milentija Popovića br. 9, 11070 Novi Beograd, Srbija i Crna Gora ★ Droga Livsmedel AB, Vagnmakaregatan 14, 415 07 Göteborg, Sverige ★ Sandri S.p.A., Via Madonnetta 7/a, Nervesa della Battaglia (TV), Italia

Beseda predsednika uprave o aktualnih dogodkih

29. 3. 2004 je potekala 10. izredna skupščina delničarjev Droge, d.d.

Sklicana je bila, ker je nadzornemu svetu potekel mandat. Na skupščini so delničarji imenovali nov nadzorni svet in potrdili predlagane spremembe statuta (ki je sicer na vpogled na sedežu družbe).

Spremembe v lastništvu Droge, d.d., ki so se zgodile v zadnjih dneh marca, so bistveno posegle v vsebino seje. Predlog članstva nadzornega sveta, ki ga je pripravil prejšnji nadzorni svet, ni več odražal strukture lastništva, zato so na seji lastniki podali dva nova predloga, od katerih je bil eden tudi izglasovan.

Člani novega nadzornega sveta Droge, d.d., so se v aprilu že sestali na svoji prvi konstitutivni seji in med seboj izbrali predsednika. Seznanili so se tudi s prodajnimi rezultati družbe od januarja do marca 2004.

Obiskali smo predsednika uprave g. Božiča in ga prosili za intervju. Najprej nas je zanimalo, kaj meni o dogodkih, opisanih v uvodnem delu članka.

Kaj nam lahko poveste o skupščini, imenovanju nadzornega sveta in o vlogi posameznih organov?

"Zavedati se moramo, da je Droga delniška družba na borzi in da so njeni deleži naprodaj. Njihov nakup in prodaja sta v domeni lastnikov. Oni tudi predlagajo in izbirajo nadzorni svet, ki jih zastopa.

Da bi ta dogajanja razumeli, nam mora biti jasna vloga posameznih organov.

Skupščina je najvišji organ upravljanja podjetja. Preko nje lastniki uresničujejo svoje pravice. Pravzaprav jih uresničujejo preko članov nadzornega sveta.

Nadzorni svet potrjuje strategijo, ki jo predlaga uprava, in nadzoruje poslovanje. Člani nadzornega sveta odločajo odgovorno in za svoje odločitve odgovarjajo tudi premoženjsko.

Za poslovanje podjetja je odgovorna uprava. Odloča o tem, s kom se bo poslovalo in s kom ne; odloča o operativnih dnevnih poslih. Nadzorni svet ne sme in ne more dajati direktnih navodil, s kom naj družba posluje. Prav tako ne sme prevzeti funkcije uprave, uprava pa mu te funkcije ne more prepustiti. Če uprava ne posluje v korist podjetja, njeni člani odgovarjajo s svojim premoženjem.

Zakaj je predsednik nadzornega sveta pomembnejši od članov?

Predsedniku funkcija dodeljuje dva glasova, kar je pri glasovanju sodega števila članstva pomembno in nemalokrat odločilno. Če je na primer glasovanje v šestčlanskem nadzornem svetu v razmerju 3 proti 3, pretehta odločitev trojice s predsednikom, ker ima dodaten glas.

Njegova vloga pa je pomembna tudi v operativnem smislu. Stiki uprave z nadzornim svetom niso le ob uradnih srečanjih; so veliko pogostejši in potekajo preko predsednika."

Člani nadzornega sveta Droge, d.d., poznajo poslovanje?

"O novoimenovanih članih nadzornega sveta Droge, d.d., imam zelo dobro mnenje. Gospodje dobro poznajo poslovanje in predvidevam, da bodo zelo zahtevni. Uprava se bo morala pri predstavitvi in zagovoru svojih stališč močno truditi, kar je prav. Odločitve so kakovostnejše, če pri njih sodeluje čim večje število ljudi. Tako se lahko izognemo večjim poslovnim spodrslijajem."

Združeni kapital je boljši od razpršenega?

"Bliža se čas za Drogo pomembnih odločitev, zato je podpora lastnikov kot strateških partnerjev izredno pomembna. Že odločitev lastnikov za nakup Droginih deležev potrjuje dejstvo, da je Droga dobra naložba, v katero lastniki zaupajo in jo želijo spremljati dlje časa. Moje osebno mnenje je, da sta koncentrirani kapital in podpora nadzornega sveta, ki ta kapital zastopa, zagotovo najboljše zagotovilo za obetajočo bodočnost. Če bi bil kapital razpršen, bi imeli več težav s pridobivanjem podpore predlaganih strateških projektov.

Soditi o tem, kakšni so interesi lastnikov, pa ni naloga uprave, kakor tudi ni v njeni moči nanje vplivati. Poleg tega naj dodam, da se v tržnem gospodarstvu dogajajo prijateljski in sovražni prevzemi. Menim, da so slednji za vse najslabši in ne prinesejo nič dobrega. Gre za veliko potratno energije za relativno majhne in kratkoročne učinke. Zato se proti takim prevzemom borimo. Glede na našo majhnost bi morali slovenski živilci preučiti možnost o najboljšem načinu povezovanja."

Je s Kolinsko kaj novega?

"S Kolinsko se trenutno dogovarjamo le o poslovnem sodelovanju; potekajo pripravljalni sestanki, na katerih načrtujemo operativne korake. Dogovarjamo se o povečanju izvoza, s tem da poskušamo izkoristiti boljša izhodišča posamezne firme, o skupnem nastopu pri dobaviteljnih in agencijah za pospeševanje prodaje.

Kaj pa načrti o letu vstopa v EU?

"Letošnje leto je zagotovo prelomno; lahko ga definiramo kot pripravljalno leto za še ambicioznejše načrte. V tem letu moramo pridobiti nove kupce, da bi izkoristili še proste kapacitete in si zagotovili delo. Zniževali bomo stroške. Na področju stroškov je bilo nekaj pomembnih korakov storjenih že lani. Toda nadalje za lanske dosežke so bile že podeljene, letošnje pa si moramo še priboriti.

S 1. majem bomo v Evropski uniji in imeli bomo številne nove priložnosti. Naša prodaja si močno prizadeva, da bi Droga vstopila v velike

zahodnoevropske trgovske verige. Uravnovežiti bomo morali posle v južni Evropi s posli na severu. Zato bomo manj investirali v opremo in veliko več v pospeševanje prodaje.

Poleg povečanja prodaje na trgih bivše Jugoslavije in zahodne Evrope pa je zelo pomembno (in strateško), da zadržimo pozicije, ki jih imamo v Sloveniji. Od tega je odvisna Drogina kratkoročna uspešnost. Pritiski na ceno bodo veliki; naloga pospeševalcev prodaje pa je, da trgu predstavijo Drogin izdelek z vsemi prednostmi, ki opravičujejo višjo ceno. Priložnost Droge ni le v tem, da bi bili najcenejši, temveč tudi v tem, da smo najboljši. Kupca moramo prepričati o vsem, kar sami o naših izdelkih že vemo - da so kakovostni in sledijo trendom sodobnega prehranjevanja, saj so odraz 40-letne tradicije."

Kaj menite o preteklosti in odnosu do nje?

"Drogina preteklost je bila zelo uspešna. To podjetje je v 40 letih postalo to, kar danes je: po mojem

mnenju najboljšo, vodilno podjetje v živilski panogi v Sloveniji. Temelji iz preteklosti so zelo pomembni. Predvsem je bila pomembna pogumna odločitev o gradnji nove tovarne, ki nam danes zagotavlja mednarodne standarde proizvodnje ter izpolnjuje vse veterinarske in druge predpise. Žal, danes to ni dovolj. Droga mora postati preverjen partner tudi na tujih trgih, da bi se izognili težavam v bodoče. Izkoristiti moramo svoje rezerve. Odločiti se moramo za spremembe, ki niso kritika preteklosti, temveč nuja, da se prilagodimo sedanjosti; lahko jih poimenujemo tudi borba za preživetje."

Za konec pa še misel, posvečena sodelavcem.

"Pretehtana kritika in predlog sprememb sta nujna osnova za izboljšave. Menim, da sodelavec, ki je kritiko izrekel ali predlagal spremembo ali rešitev, ne sme biti kaznovan, temveč nagrajen. Pri tem pa moramo ohraniti disciplino. Zagotoviti jo morajo vodje s svojim vzgledom. Šef, ki zamuja, ne more zahtevati in pričakovati točnosti od podrejenih. To velja za vse oblike obnašanja, na vseh področjih dela. Poleg tega pa mora biti skrb za disciplino konstantna." ★

Majda Vlačič

Utrinek s skupščine

Nov nadzorni svet - nove naloge

Marjan Colja, Robert Ferko, Gorazd Čuk, Aljoša Valentinčič, Janez Bojc, Gregor Rustja.

Na 10. skupščini delničarjev Droge, d.d., ki je potekala 29. marca 2004 v upravni stavbi Droge v Izoli, so lastniki imenovali nov nadzorni svet. Njegovi člani so postali Gorazd Čuk, Marjan Colja, Aljoša Valentinčič in Janez Bojc. Poleg njih sta v nadzornem svetu še dva predstavnika delavcev, Robert Ferko in Gregor Rustja.

Nadzorni svet je na svoji prvi konstitutivni seji 8. aprila za svojega predsednika izvolil g. Gorazda Čuka, za njegovega namestnika pa g. Marjana Coljo.

Po zaključeni seji so se člani novega nadzornega sveta predstavili tudi nam.

Gorazd Čuk: "Prihajam iz Istra-benza. Sem svetovalec predsednika uprave. Sem Primorec. Drogo poznam dlje časa, ker je to ugledno podjetje z visoko poslovno kulturo, visokim imidžem in dobro pozicioniranimi izdelki, kar je redkost v slovenskem gospodarstvu. Menim, da bo Droga v prihodnosti še večja in še bolj uspešna."

Marjan Colja: "Sem odvetnik v odvetniški firmi Colja, Rojs&Partnerji iz Ljubljane. Ukvarjamo se izključno z gospodarskim pravom in preko tega

poznam Drogo in tudi ostale živilske firme. Z Drogo sem v stiku že daljše časovno obdobje.

Kot potrošnik poznam Drogin proizvodni program, najbližji pa so mi čaji 1001 cvet. Najpogosteje pijem zeleni pravi čaj."

Aljoša Valentinčič: "Sem asistent za poslovne finance na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Ukvarjam se predvsem s poslovnimi financami in tudi sicer poskušam sodelovati v pomembnih razpravah s tega področja. Od Droginih izdelkov moram zelo pohvaliti metin čaj. Tako dobrega metinega čaja ni nikjer na svetu. Pijem tudi barcaffà. Prepričan sem, da je Droga odlična firma in da bo taka ostala tudi naprej."

Janez Bojc: "Sem namestnik direktorja KD Group in direktor KD Naložbe. Ukvarjam se z upravljanjem skladi. Drogo poznam zelo dobro kot potrošnik. Je namreč dobro razpoznavna. Dnevno uporabljam kar nekaj vaših proizvodov. Sem zaprisežen "kofetar" in lahko rečem, da sem zrasel z barcaffèjem. Pijem tudi čaje, doma kuhamo Drogin riž, uporabljamo sol in druge Drogine izdelke, tako da je Droga kar nekaj denarja zaslužila na moj račun."

Gregor Rustja: "Izredno sem počaščen, da so mi sodelavci izkazali tako zaupanje. Poleg tega pa so mi naložili težko nalogo, da upravljam z našo prihodnostjo. Za člana sem kandidiral, ker v Drogi vidim svojo prihodnost, razvoj okolja in s tem ljudi. Čeprav sem v Drogi kratek čas, ocenjujem, da je moje poznavanje procesov v podjetju tako visoko, da lahko prispevam k pravilnemu razvoju podjetja. Skozi nadzorni svet bom zagovarjal interese in iniciative zaposlenih za stabilno in uspešno prihodnost Droge."

Robert Ferko: "Biti član NS Droge je velika odgovornost. Podjetje se nahaja na prelomnici in prav novi NS bo imel pri bodoči strategiji veliko vlogo in pomen.

Sestava NS je kvalitetna saj predstavlja kombinacijo ljudi, ki živilsko ind ustrijo dobro poznajo. Pričakujem, da bomo člani NS z svojimi izkušnjami, poznavanjem problematike ter ostalimi stvarmi prispevali svoj delež v mozaiku uspešnosti bodoče Droge." ★

*Tekst uredila
Majda Vlačič*

Po poslovnih rezultatih obdobje skupščin in dividend

V zadnjem mesecu je bilo trgovanje na domači borzi precej živahno predvsem po zaslugi Istrabenza, ki je poskrbel za kar dve presenečenji. Bolj odmevno je bilo sporočilo, da je nadzorni svet Istrabenza upravi izdal soglasje za sklenitev pogodbe o prodaji hčerinske družbe OMV Istrabenz. Predsednik uprave Istrabenza je kot razlog za prodajo navedel, da so si s partnerjem v naftni dejavnosti aktivno prizadevali za izboljšanje rezultatov OMV Istrabenza, vendar niso dosegli optimalnih rešitev. Novica o prodaji OMV Istrabenz je podžgala ugibanja o raznih povezovanjih in nakupih, ki bi jih Istrabenz lahko izvedel s kupnino, saj so analitiki hitro izračunali, da naj bi s prodajo črpalk dobil vsaj 25 milijard tolarjev.

Špekulacije so pognale navzgor tečaje obeh naftnih podjetij, pa tudi tečaje Mercatorja, Krke, Gorenja in še kakšnega bi se našlo, saj je bilo na trgu zaznati visoka pričakovanja. Poleg prevzemnih tarč, ki bi bile zanimive za Istrabenz, mnogi pričakujejo tudi prevzem Intereurope, kjer ima Luka Koper že 17,7-odstotni lastniški delež. Prevzemne govorice so trenutno nekoliko potihnile, ostajajo pa seveda

domače povezovalne zgodbe. Predvsem živilska industrija naj bi bila po ocenah gospodarskih analitikov ob padanju carin pod največjim udarom.

Drugo presenečenje se je zgodilo, ko je kmalu po Kovačevem umiku kandidature za člana nadzornega sveta v Drogi holdinška družba Istrabenz od Infonda in Probanke kupila 9.690 delnic Droge po ceni 102.000 tolarjev za delnico. Ta nakup morda nakazuje, da se je Istrabenz odločil igrati pomembnejšo vlogo pri povezovanju domačih živilcev. Ta ugibanja spodbuja zlasti dejstvo, da je družba Istrabenz že lastnica približno 7,5% vseh Droginih delnic. Posredno preko Maksime obvladuje še slabih 7% Droge. Istrabenz je lastnik tudi 5,5% delnic Kolinske, največje lastnice Droge, preko Maksime pa skupaj obvladuje 15,7% Kolinske. Zato ne preseneča, da se v borznih krogih govori, naj bi bila zgodba okoli Droge že končana. Ob tem pa v Istrabenzu še vedno trdijo, da je naložba v delnice Droge portfeljske narave.

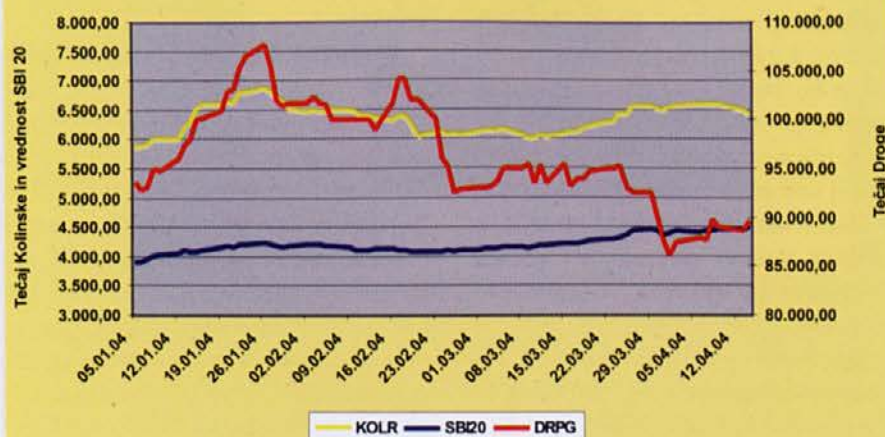
Zadnjega marca se je iztekel rok za objavo nerevidiranih računovodskih izkazov podjetij, katerih delnice so uvrščene na prosti trg. Po donosnosti

kapitala se je najbolje odrezal Helios, ki je lani ustvaril 18,3-odstotno donosnost kapitala, s čimer bi bil tudi med borznimi podjetji po donosnosti kapitala na odličnem drugem mestu, takoj za Salusom. MK Tiskarna je dosegla 17,7-odstotno donosnost, Juteks pa 15,9-odstotno.

Ko so se prevzemne govorice nekoliko polegale, se je domači trg znašel v informacijskem brezvetrju in doživel korekcijo tečajev, po kateri pa si je že opomogel in nadaljuje svojo pot navzgor. Glede na nivoje nekaterih tečajev domačih delnic, ki iz dneva v dan presegajo rekordne vrednosti, so nekateri vlagatelji postali že previdni. Ob rastočih tečajih pa pogosto ponudbeno stran okrepijo investicijski skladi, ki morajo zaradi 10-odstotne omejitve vrednosti portfelja v isti naložbi prodajati nekatere delnice. Po objavi poslovnih rezultatov, ki so pokazali, da je bilo lansko poslovanje pomembnejših podjetij v skladu s pričakovanji, konsolidirani in revidirani rezultati pa najverjetneje ne bodo prinesli novih presenečenj, se je začelo obdobje skupščin in za tem obdobje delitve dobička med delničarje. Tako je znanih že kar nekaj predlogov uprav o višini dividend, skladnih z lanskoletnim poslovanjem podjetij. Juteks bo delničarjem letos razdelil 600 tolarjev bruto dividende na delnico, Petrolov predlog dividende ostaja enak kot leta 2003, torej 700 tolarjev na delnico, prav tako ostaja predlog dividende enak lanskoletnemu pri delnicah Cinkarne Celje, kjer je predlagana dividenda znova 500 tolarjev. Po dividendnem donosu za zdaj blesti Intereuropa, saj 240 tolarjev predlagane dividende ob trenutnem enotnem tečaju 6.291 tolarjev pomeni 3,8-odstotni donos. ★

Nataša Klarič, univ. dipl. ekon.
Primorski skladi d.d. Koper

Gibanje tečaja Droge, Kolinske in vrednosti SBI 20 od 1.1.04 do 14.4.04

Laboratorijski informacijski sistem Droga - rezultat našega lastnega znanja

Laboratorijski informacijski sistem smo načrtovali v letu 2002 in ga po uvajalnem obdobju dokončno predali v uporabo ob koncu leta 2003. Nismo se veliko ukvarjali s tem, kako ga bomo poimenovali. Samo od sebe se je počasi uveljavilo ime **Računalniška aplikacija laboratorijske analize (RA LA)**.

Aplikacija je bila načrtovana kot orodje za hitro odločanje v procesu notranjega nadzora. Kot najpomembnejšo posebnost lastnega informacijskega sistema smo želeli upoštevati neločljivo povezanost laboratorijev (meritev, katere izvajajo) z ostalimi poslovnimi funkcijami: z razvojem, nabavo, proizvodnjo in prodajo.

Tako je nastala aplikacija, ki:

- ★ povezuje postopke v Kakovosti neposredno s skladiščnim poslovanjem, poslovanjem v proizvodnji in v Nabavi,
- ★ povezuje poslovanje laboratorijev v enotno mrežo,
- ★ omogoča obvladovanje zakonodaje ter normativov kakovosti in varnosti surovin, embalaže, polizdelkov in izdelkov ter
- ★ analizira podatke za poljubna časovna obdobja ter po določenih ključih.

Zakaj smo se odločili, da izdelamo lastni informacijski sistem?

Ideja za laboratorijski informacijski sistem je stara več let. Dokler so imele prednost druge naloge, smo v Kakovosti morali shajati s tabelami in nekaj pomožnimi makroji, zelo pa smo pogrešali mrežno povezavo uporabnikov. Poizvedovali smo po standardnih laboratorijskih informacijskih sistemih, ki so dostopni na trgu, in se običajno prodajajo pod kratico LIMS (Laboratory Information

Projektni tim smo sestavljali: **Informatika:** Aleš Nusdorfer, Maja Abram; **Kakovost:** Nataša Gladovič, Maruška Lenarčič, Ksenja Božič, Marjeta Geč, Tatjana Mičovič, Marija Miličević, Damijana Poberaj, Bojana Tušnik, Severina Vogrič, Aljoša Muženič, Jana Kolenc, Damjana Ukmar, Krešo Marin, Diego Lazar, Erika Batagelj, Sonja Zuliani. S svojimi predlogi pa so sodelovali tudi vsi ostali uporabniki računalniške aplikacije.

Management System). Kar nekaj takih rešitev smo si ogledali, preden smo se odločili, da nakup standardnega paketa ne pride v poštev. Odločujoča razloga sta bila: visoka cena in ozka specializiranost programov za podporo izključno laboratorijskih aktivnosti. Potrebovali smo informacijski sistem, ki nas ne bo omejeval pri delu ter bo že v osnovi povezan z ostalimi Droginimi poslovnimi funkcijami, katerega vzdrževanje bo poceni in učinkovito. Informatika je leta 2002 sprejela odločitev, da s pomočjo projektnega tima izdelata ustrezno orodje. RA LA je tako v celoti rezultat lastnega znanja in podpira večino postopkov procesa obvladovanja varnosti in kakovosti izdelkov.

Edina pomanjkljivost oziroma slabost aplikacije LA je ta, da deluje na Clientu. Zato prihaja do začasnih zas-

tojev pri delu, ki jih poznate tudi drugi uporabniki. V laboratorijih, kjer si ni mogoče svobodno razporejati opravil, temveč je potrebno skladno s proizvodnjo ažurno slediti postopkom, je to zelo moteče. Vendar so nam v Informatiki zagotovili, da bodo tudi te napake odpravili.

Člani projektnega tima so povedali:

Maruška Lenarčič, vodja Kakovosti: Aplikacijo ocenjujem kot najpomembnejšo uspešno izvedeno nalogo na področju obvladovanja kakovosti izdelkov v letu 2003. Uvedba aplikacije je bistveno spremenila postopke poslovanja v Kakovosti. Predstavlja pomemben korak k racionalizaciji postopkov in nepotrebnega administrativnega dela, omogoča večjo obvladljivost podatkov in hitrejši dostop do njih.

Maja Abram, organizator informacijskih sistemov:

V informatiki smo v zadnjih letih napisali različne aplikacije, med katerimi je bila tudi RA LA, vendar se je le-ta od ostalih razlikovala v pristopu k uvajanju aplikacije, ki je bil izredno sistematičen, postopen in dokumentiran. Sodelovanje s Kakovostjo je pomenilo, da smo morali tudi v Informatiki bolj poseči po različnih tipih dokumentiranja in evidentiranja dokumentov. Prav primer uvajanja aplikacije RA LA pa je postal osnova za uvajanje novih aplikacij.

Marija Miličević, tehnologinja kakovosti:

Na začetku uporabe RA LA je bilo veliko težav, vsi smo se morali navaditi na novi program in vložiti veliko energije in truda. Tehniki kontrolorji, ki iz naročil proizvodnje kreirajo razpise za izvedbo laboratorijskih preskušanj, so z aplikacijo dobili večjo odgovornost in samostojnost. Aplikacija je uporabna na zelo širokem področju, zato je primerno in koristno, da nadaljujemo z usposabljanji, na katerih dobimo odgovore na vprašanja za reševanje konkretnih primerov.

Bojana Tušnik, vodja Mikrobiološkega laboratorija: V MB laboratoriju smo RA LA sprejeli z velikim zadovoljstvom, saj prinaša kar nekaj izboljšav pri delu:

- ★ hiter vpogled v kreirane razpise in s tem lažje načrtovanje dela;
- ★ natančnost podatkov (odpade prepisovanje iz dostavnic in pošiljanje izvidov naročnikom)
- ★ vpisani normativi preiskav olajšajo podeljevanje ocen vzorcev;
- ★ rezultati preiskav vzorcev iz proizvodnje, nabave, razvoja, higiene, vod in zraka so zbrani na enem mestu;
- ★ statističen pregled opravljenih preiskav.

Ksenija Božič, tehnologinja kakovosti:

RA LA je pri nas zaživela takoj v začetku leta 2003, tako jo že dobro leto uspešno uporabljamo. Odpadlo je veliko dokumentov v papirnati obliki (obvestila o dospetju, spremni listi za pošiljanje vzorcev,...) in s tem je tudi manj registratorjev, lažja je obdelava mesečnih poročil. Pohvaliti moram svoje tehnike kontrolorje, ki jo s pridom uporabljajo, brez pritožb in v večini primerov zelo samostojno. Dnevno obvladujemo

preko aplikacije tudi do 110 različnih naročil, na podlagi katerih kreiramo razpise za izvedbo preskušanj. Menim, da je bil tudi postopen pristop k uvajanju aplikacije pravilen. Vsi smo bili primerno obveščeni in usposobljeni za uporabo novega orodja. Zato je treba pohvaliti tudi sodelavko Majo Abram, ki nas je potrpežljivo poslušala in svetovala.

Za zaključek: Prvi informacijski sistem še ni nujno tudi zadnji. Nabrali smo si bogate delovne izkušnje ter delo dobro organizirali tako, da upoštevamo čimbolj standardizirane postopke. Spoznali smo priložnosti, prednosti in omejitve informacijskih sistemov. S tem ko vemo, kaj potrebujemo, smo pripravljeni na naslednje izboljšave. ★

Nataša Gladovič

Novi kriteriji v proizvodnji varnih živil po vstopu v EU

V začetku aprila sem se udeležila seminarja o proizvodnji varnih živil, ki ga je organiziralo Združenje živilske industrije Gospodarske zbornice Slovenije.

Uvodoma je bila predstavljena dejavnost evropskega združenja živilske industrije, ki se predstavlja s kratico CIAA in v katerega je vključeno tudi slovensko Združenje živilske industrije. Poleg nacionalnih združenj vseh držav članic EU je v CIAA vključenih še 33 sektorskih združenj ter 17 največjih evropskih živilskih podjetij. Živilska industrija predstavlja zelo pomemben sektor v EU. Med članicami pristopnicami v živilski industriji prevladujejo industrija pijač, mesnopredelovalna industrija in mlečnopredelovalna industrija, zato bo EU prav tem panogam ponudila posebno pomoč preko projekta Business Support Programme za vzpostavitev sistemov vodenja varnih živil. Za Slovenijo je predvidenih 12 podjetij, ki se lahko prostovoljno vključijo v svetovanje. Gospodarska zbornica je že povabila k sodelovanju podjetja, izbrana po določenih kriterijih. To so predvsem manjša podjetja. Na seminarju je bilo kritično ocenjeno, da smo veliki proizvajalci te sisteme osvojili že zelo dobro ter se pravočasno prilagodili osnovnim zahtevam evropske zakonodaje na tem področju.

Načela HACCP so le del sistema vodenja varnih živil. Skupaj s programi dobre proizvodne, dobre skladiščne prakse ter s sistemi sledljivosti (ali sledenja) tvorijo **sistem vodenja varnih živil pod imenom Food Safety Management System ali s kratico FSMS**. Prav na tak način smo tudi v Drogi vpeljevali lasten sistem vodenja varnih živil, ki smo ga zaradi lažje prepoznavnosti imenovali kar s kratico HACCP.

Na seminarju je bilo predstavljeno zelo zanimivo predavanje gospoda

Krysztofa Skierkowskega, direktorja Food Safety v Kraft Europe.

Razložil je svoje izkušnje pri razvoju prostovoljnega sistema vodenja varnih živil v mednarodni korporaciji. V korporacijah se pri vpeljavi sistemov srečamo s problemi raznolikosti lokalnih zakonodajnih zahtev na področju varne hrane ter z zelo različnimi stopnjami higijene v proizvodnjah posameznih hčerinskih podjetij. **Da lahko korporacija dosega skupen cilj - proizvodnjo varnih živil - mora preseči lokalne zakone ter vpeljati najstrožje kriterije v vseh svojih proizvodnjah.** Osnovna področja, na katera usmerjajo enotne pristope velike korporacije, so:

- ★ priprava ustreznih deklaracij izdelkov, ki zadostijo različnim lokalnim zakonodajam,
- ★ opremljanje izdelkov z informacijami o hranilni vrednosti živil,
- ★ upoštevanje načel HACCP v sistemu notranjega nadzora vsakega proizvajalca, ki temelji na dobri proizvodni praksi,
- ★ poslovanje na principu nenehnih izboljšav.

Za take svetovne pristope k vodenju varnosti se je uveljavila kratica **QCMS (Quality Chain Management System)**. QCMS zahteva zelo birokratizirano poslovanje, vendar je samo na tak način mogoče obvladovati vsa podjetja. Sistem HACCP, ki je bil predstavljen za primer, sloni na zelo majhnem številu kritičnih kontrolnih točk. Običajno so v sistemu nadzora kritični določeni parametri vhodne kontrole. Vse ostalo obvladujejo kot kontrolne točke. Temelj sistema QCMS je poslovanje z odobrenimi dobavitelji. Korporacija ima izdelane zahteve za dobavitelje po različnih področjih materialov (živil in embalaže), načrt usposabljanja dobaviteljev ter načrt kontrole dobaviteljev. Naslednji zelo pomem-

ben temelj QCMS so enotne zahteve dobre skladiščne prakse za vsa skladišča.

Med informacijami, ki so jih podali predstavniki pristojnih ministrstev, so bile zanimive predvsem informacije o tem, katere spremembe so v pripravi v evropski zakonodaji. Čaka nas namreč prilagajanje obširnemu paketu sprememb, ki bodo v Evropski uniji pričele veljati s 1.1. 2005, po bolj realnih napovedih pa verjetno šele s 1.1. 2006. Med drugim bodo v verigo sledljivosti s pridelovalci, proizvajalci in trgovci enakovredno vključeni tudi vsi prevozniki. V pripravi so tudi nove zahteve za pesticide, druge onesnaževalce v živilih ter za snovi v stiku z živilii. **Pomembni novosti, ki ju moramo proizvajalci upoštevati že sedaj, pa sta označevanje gensko spremenjenih živil ter označevanje alergenov. Za praktično izvajanje teh zakonodajnih zahtev bodo v kratkem organizirani seminarji na Gospodarski zbornici.**

Po sklepni oceni Združenja živilske industrije se bodo razmere na področju proizvodnje varnih živil po vstopu v EU še bolj zaostriale. Predvsem ocenjujejo, da bo odličnost na tem področju predstavljala bistveno konkurenčno prednost.

Gradivo seminarja je v celoti objavljeno na internetnem portalu Gospodarske zbornice: (<http://www.gzs.si/DRNivo3.asp?IDpm=7803>). ★

Nataša Gladovič

Confédération des industries agro-alimentaires de l'UE
Confederation of the food and drink industries of the EU

Direktor Droge Beograd: "Začelo se je pred dobrim letom."

Goran Kojić

"V Srbiji in Črni gori je bila Droga registrirana leta 1998 v Somborju. Leta 2002 je bila preseljena v Beograd, zares pa se je začelo s 1. januarjem leta 2003, ko smo prvič organizirali lastno distribucijo in komercialno ter prekinili sodelovanje z dotodanjim distributerjem, Zenitom," je povedal g. Goran Kojić, direktor Droge Beograd.

"Trenutno je v podjetju 28 zaposlenih, od teh jih je 9 v Somborju, kjer imamo proizvodnjo kave in čajev. Kavno pražimo že od lanskega februarja, čaje pa smo pričeli pakirati lanskega oktobra. Proizvodnja teče po planu. Konec lanskega leta smo se tudi kadrovske okrepili: zaposlili smo direktorico komerciale in nekaj komercialistov. Pričakujemo sodelavca, ki bo pokrival področje nabave, oz. nekoga, ki bo nabavljal surovine in repromaterial za izvoz v Slovenijo. Spremembe so stalne, saj iščemo najboljše rešitve.

Lani nam je uspelo vstopiti v vse večje trgovine oz. v vse trgovske verige: Delto M, Pekobeto, Rodić,

C- Market, Mercator in Veropulos. Prisotni smo torej v vseh veleprodajnih firmah, ki v Srbiji nekaj pomenijo. Letos moramo obdelati še 20% trga, na katerem želimo razširiti ponudbo Droginih izdelkov.

Planirane količine (315 ton kave, 430 ton paštete, 24 ton čaja) so realno zastavljene. Upamo, da bomo plan uspeli izpolniti, saj v zadnjih štirih mesecih prodaja zaznavno narašča. Droga Beograd se od ostalih Droginih povezanih podjetij razlikuje po tem, da deluje v okolju, v katerem je močno razvita domača prehranska industrija. Pri nas znane zasebne firme veliko vlagajo v promocijo svojih že priznanih blagovnih znamk. Na področju kave vodita Grand in Don, ki v promocijo vlagata milijone evrov in letno prodata dvakrat več kave kot celotna Skupina Droga.

Tudi pri pašteti je konkurenca izredno velika. Največji proizvajalec paštet in drugih konzerviranih mesnih izdelkov v Srbiji je Carnex, podjetje, ki je bilo lastninjeno pred šestimi meseci. Njihove paštete so cenejše od naših za polovico. Zato iščemo drugo tržno nišo.

Kot vidite, so naši pisarniški prostori neprimerni; pozimi nas zebe, poleti se kuhamo v vročini, pa še možnosti prezračevanja nimamo. Zato se selimo v zgornje prostore

(V času priprave glasila so se sodelavci iz Beograda že preselili, op.p.). Tako se bomo izognili menjavi naslova na izdelkih. Naš vozni park ni obsežen, trenutno pa zadostuje potrebam distribucije. Imamo en kamion in štiri kombije. V Somborju je centralno skladišče, v Beogradu pa imamo v najemu skladišče (cca 500m²) za distribucijo blaga po Beogradu in južni Srbiji. Izvajamo distribucijo do končnega kupca. V Somborju bomo imeli v okviru svoje-

ga skladišča še carinsko skladišče za blago iz Slovenije.

Z marketinškimi aktivnostmi smo pričeli šele lanskega oktobra. Zaradi odsotnosti izdelkov na trgu v devetdesetih letih je prepoznavnost Droge v Srbiji in Črni gori popolnoma izgnila. V zadnjih nekaj letih smo uspeli, da se je Droga ponovno vrnila na police in v zavest potrošnikov. Velik korak na področju prepoznavnosti pa smo naredili s predvajanjem spotov o kavi in čaju. Kavno je reklamiral spot s sloganom Dali znaš da te volim, z glasbeno podlago Dada Topića, čaj pa spot s sloganom U toplom svetu čaja s princeso Jelisaveto Karadjordjević. Predvajali smo ju med sponzoriranimi oddajami vremenske napovedi, horoskopa in še nekaterimi drugimi. Pri nas je predvajanje spotov izredno drago, veliko dražje kot v Sloveniji."

Dragana Popović

Dragana Popović je komercialna direktorica. Na dan našega obiska je morala na službeno pot. Sicer pa nas je napotila k svojim fantom - komercialistom, ki jim popolnoma zaupa. Rekla je, da bomo od njih izvedeli vse, kar nas zanima. In tako je tudi bilo.

Stojita Srđan Milosavljević in Darko Belić, sedi Miroslav Borojević

Miroslav Borojević je vodja blagovnih znamk za področje Srbije in Črne gore.

"Kot ste lahko sami opazili, so naši konkurenti na marketinškem področju zelo aktivni, zato naše marketinške akcije prilagajamo njihovim. Že decembra lani smo pripravili in predstavili letni plan aktivnosti. V obdobju aktivnosti konkurenčnih podjetij želimo zadržati nivo prodaje kave in ga povečati za 20 % v obdobju njihovega mirovanja.

Pri Argeti je domača konkurenca izredno močna. Zato poskušamo potrošnika seznaniti z našim izdelkom in ga plasirati na trgu kot izdelek visoke kakovosti s tradicijo. Promocijske aktivnosti, ki smo jih izvajali v veleprodaji, so bile vezane na prodajo izdelka in sicer na nagrajevanje potrošnika za večji nakup, v maloprodaji pa smo izvajali degustacije in vzpodbujali nakup z nagradami. Te aktivnosti je spremljalo oglaševanje v medijih.

V januarju in februarju so potekale promocijske aktivnosti za čaje, ki so

bile naravnane direktno na potrošnika in so se izvajale v prodajnih objektih. Aktivnosti so bile tudi medijsko podprte.

Prihod v Drogo in sodelovanje s sodelavci iz Izole je zame povsem nova izkušnja; spoznavam nov način poslovanja, ki vključuje izpopolnjevanje kadrov in mladim zagotavlja lažje življenje. Želim si, da bi vsi Drogini proizvodi na policah zasedli primerno mesto in da bi postali pomemben dejavnik v vseh tržnih aktivnostih."

Darko Belić je v Drogi Beograd nekaj manj kot tri leta. V začetku se je ukvarjal z uvozom, danes pa koordinira prodajo in logistiko. Dnevno je v stiku s komercialo, marketingom, skladiščniki, vozniki, zato je povedal: "Vse informacije morajo priti do mene in jaz poskrbim, da delo poteka brez zastojev in drugih težav".

Dragan Jelić je komercialist za južno Srbijo. V Drogi Beograd je nekaj manj kot dve leti. "Kakovost

naših izdelkov je odlična, toda cene so višje od cen konkurenčnih izdelkov. Imamo težave s plačili. Naši kupci so stalni in resni, žal pa imajo tudi sami likvidnostne težave in rok plačila našega blaga se velikokrat zavleče tudi na 90 dni.

Področje, ki ga pokrivam, je siromašnejše od ostalih področij. Kupna moč prebivalcev je izredno nizka. Navajam primer paštete: njena cena je dvojna v primerjavi s sorodnimi izdelki in zgodi se, da si jo zaradi cene ne privoščijo niti sam lastnik trgovine. Le peščica bogatih si lahko privoščijo dražji kakovostni izdelek; srednjega sloja namreč ni, veliko je revnih družin.

Največ prebivalcev je v Nišu, v okolici je naseljenost manjša. Največ paštete lahko prodamo v Novem Pazarju, kjer je 80 odstotkov prebivalstva muslimanske vere. So pa tu druge težave. Naša pašteta prihaja na ta trg z vseh strani: kosovske, bosanske in celo unproforjevci jo prodajajo, in to po veliko nižji ceni.

Na tem območju pijejo tudi veliko kave in čaja. Vendar je konkurenca izdelkov domačih proizvajalcev velika. Njihovi izdelki so cenejši, poleg tega pa pripravljata Don in Grand bogate nagradne igre, v katerih sodelujeta stanovanja in BMW-je. Pogoj za sodelovanje je nakup kilograma kave in ljudje jo kupujejo na kilograma. Naša prodaja je bila večja konec lanskega leta, ko ni bilo omenjenih akcij konkurenčnih podjetij. Mi bomo nastopili z akcijami, ko se bodo konkurenčne nekoliko utišale.

Novost so sadni čaji in tu ni domače konkurence. Začetek prodaje je vzpodbuden."

Srđan Milosavljević je komercialist za področje Beograda.

"Beograd je relativno majhno področje glede na ostala, je pa

ekonomsko močno. Kupna moč prebivalstva je višja kot drugod, zato prodaja v Beogradu predstavlja 25% celotne prodaje.

Tu je približno 2 milijona prebivalcev in naša ciljna skupina so tisti z nekoliko višjim standardom. Trenutno smo zastopani v vseh veleprodajnih centrih in vseh velikih trgovskih verigah, ki jih je omenil že g. Kojić. Ni nas pri malih trgovcih v manjših trgovinah, razen v nekaterih na zanimivih lokacijah. Te trgovine so tudi dobri plačniki.

Naši izdelki se dobro prodajajo, pomanjkljivost pa se kaže pri (ne)urejenosti teh izdelkov na trgovskih policah. Dobro bi bilo zaposliti nekaj pospeševalcev prodaje, ki bi skrbeli za njihovo prisotnost v trgovinah.

Moj načrt dela predvideva tedenski obisk hipermarketov, manjše marke in veleprodaje obiščem vsakih 14 dni, najmanjše trgovine pa celo enkrat na tri tedne.

Med obiskom se največkrat dogovarjam z nabavnimi komercialisti. Dogovori pa potekajo v okviru že podpisane letne pogodbe, v kateri so določeni pogoji, pozicije in cene. Določbe pogodbe lahko med letom spremenimo le, če obstaja skupni interes, to je kupčev in naš.

Pri prodaji kave se srečujem s podobnimi težavami kot moji kolegi komercialisti, to je z veliko konkurenco domačih proizvajalcev Don in Grand in njihovimi nagradnimi akcijami.

Sadni čaji so tudi na tem trgu novost, sicer so naši čaji dobro pozicionirani. Prodajamo jih le nekaj mesecev (od lanskega decembra) in prve ocene so zadovoljive.

Pri pašteti je največja ovira cena. Dobro bi bilo, da bi skozi promocijo in druga tržna prizadevanja dosegla tak imidž, da bi kupci po njej posegali ne glede na ceno. Enako velja tudi za našo kavo in čaje. Sicer pa so

Drogini izdelki na tem trgu zaradi močne domače konkurence v slabšem položaju kot izdelki na trgih drugih povezanih podjetij."

Žarko Karović

Žarko Karović je komercialist za centralno Srbijo.

"Obdelujem štiri okrožja. To je od Valjeva do Čačka, Zlatibora, Pazarja in Kruševca. Moj delovni dan se prične ob osmih zjutraj, ko obiščem prvega komitentata.

O svojem področju dela še nimam jasne slike in ne morem narediti temeljite analize, saj delam v Drogi šele tri mesece. To me pri delu ne ovira, saj sem po naravi borec in mi zadostuje prepričanje, da sem prišel v kakovostno firmo s prav tako kakovostnimi izdelki.

Kot po vseh drugih območjih v Srbiji (razen morda v Beogradu) je tudi tu kupna moč prebivalstva šibka. Močnejše območje je območje Čačka, ki sem ga že dobro obdelal, in počasi prehajam na druga območja, kjer že zaznavam pozitivne odzive. Menim, da je velik uspeh že, če se kupec, ki je kupil prvič naš proizvod, vrne in ga ponovno kupi.

Drogin in moj cilj je, da bi kupce na vseh omenjenih območjih oskrbovali direktno in da bi razširili ponudbo naših izdelkov. Poskušam delati sistematično, imam jasna navodila nadrejenih in podporo marketinga, zato sem prepričan, da nam bo to tudi uspelo.

Pred tem pa nas morata kupec in trgovec spoznati in sprejeti. Zato so zelo pomembne promocijske akcije. Oglaševanje v medijih je koristno, menim pa, da imajo večji učinek promocije izdelkov na prodajnem mestu. Lep in uspešen primer je bila predstavitev sadnih čajev z degustacijo v Čačku. Ljudje, ki so bili na degustaciji prvi dan, so prišli tudi tretji. Degustacija je bila povezana z medijskim dogodkom s princeso Jelisaveto Karadjordjević, ki jo imajo ljudje zaradi njenih humanitarnih akcij zelo radi."

Področje Vojvodine obdelujeta komercialista **Milovan Vasović** in **Dragan Marković**:

Srečali smo se z Draganom. "Struktura prebivalstva v Vojvodini je specifična. Ekonomski položaj prebivalstva je nekoliko boljši v primerjavi s prebivalstvom v ostalem delu Srbije. Gospodarstvo se naslanja na poljedelstvo in kemično industrijo, ki je v malo boljšem položaju od ostalih industrij. Tu se je nekako ohranil srednji sloj prebivalstva in je potrošnja nekoliko večja.

Zaradi narodnostne raznolikosti so tu prebivalci veliko bolj naklonjeni kavi Barcaffè kot na ostalih področjih. To je tudi izdelek, ki se prodaja najbolje; sledijo mu pašteta in čaji.

S kolegom skušava obdelati vse sloje v prodajnem procesu, od trgovca do končnega potrošnika. Pri tem nama pomaga služba marketinga, ki organizira promocijske akcije.

Planiramo, da bomo razširili dis-

Stojijo: Marta Pečanac, Dragan Jelić in Milica Dangubić, sedita pa Stanojka Škembović - Stana in Milena Lacković.

tribucijo tudi v Šabac in Loznico, kjer še nismo prisotni, in da bomo povečali ponudbo čajev in drugih izdelkov.

Sodelujemo z vsemi večjimi sistemi na področju Vojvodine."

Milena Lacković - Dan našega obiska (16.3.) je bil njen zadnji delovni dan v Drogi Beograd. Kljub najdaljši delovni dobi v Droginem povezanem podjetju se je odločila, da odide drugam, novim izzivom naproti. Svoje odločitve ni želela komentirati. Želimo ji veliko lepega.

Marta Pečanac je pred kratkim zaključila porodniški dopust. V službi je bila le nekaj dni. Od nje smo izvedeli le, da upravlja blagajno in da bo prevzela del Mileninega dela.

Stanojka Škembović - Stana je med ženskim delom zaposlenih po stažu najstarejša. Njeno delo obsega knjigovodske in finančne posle (pri-

prava in vodenje računov, plačil, priprava bilance, davki), kadrovske, pravne ter tudi administrativne posle. In ker se ponavadi delo oprime predvsem tistega, ki dobro dela, je Stana povedala: "S formiranjem komercialne in razširitvijo proizvodnje na pakiranje čajev je dela še veliko več, kot ga je bilo pred letom dni. Dela je toliko, da včasih stavbo zaklenejo še pred našim odhodom." Milenin odhod bo najbolj prizadel prav njo, saj bo levji delež dela in odgovornosti morala prevzeti nase.

Milica Dangubić opravlja zunanjetrgovinske posle, uvoz in izvoz. Pripravlja uvozne in izvozne dokumente, razne analize in druge priloge, sledi poti blaga čez mejo ter iz skladišča v Somborju do končne destinacije.

O svojem sodelovanju s sodelavci iz Izole pa meni: "Dobro sodelujemo, imamo dober pretok informacij in hitro rešujemo težave. Ustanovili smo dober tim."

Irena Mratinković vodi tajništvo in administrativne zadeve, občasno pa se prelevi v referentko za kakovost. Je v stiku s posvetovalno firmo Dynamic consulting, ki po potrebi glede na planirane in tekoče aktivnosti pomaga pri uvajanju sistema kakovosti v Drogi Beograd. Delo sicer sloni na nosilcih procesov, Irena pa to delo usklajuje.

O matični firmi in sodelavcih meni vse najboljše, še več, nad nami in Izolo je tako navdušena, da bi se preselila kar k nam. Za začetek smo jo povabili, kakor tudi vse ostale sogovornike, na prireditev ob Droginem jubileju. Zatrčila je, da se je bo zagotovo udeležila.

Irena Mratinković

Obiskali smo tudi sodelavce v skladišču.

Aleksandar Lasica je vodja skladišča, **Dragomir Dančilović** in **Aleksandar Cvetković** sta skladiščnika, **Darko Redo** pa je skladiščnik pomočnik.

S poti sta se vrnila voznika **Goran Vukobrat** in **Petar Miletić**.

V pogovoru so sodelovali vsi. "Blago najprej iztvorimo in zabeleži-

mo prihod blaga v beograjsko skladišće, nato pa na osnovi naročilnic ponovno natovorimo vozila za distribucijo po različnih mestih. Ko blago razvozimo in se vrnemo v skladišće, je pol dneva že mimo in lotimo se običajnih skladišćnih poslov. Smo štirje skladišćniki, trije stalni in Darko, ki nam pomaga. Včasih poprosimo za pomoč voznike, in če morejo, nam tudi pomagajo. Imamo le ročne viličarje in s temi ne moremo natovarjati palet v kombije (rampa je previsoka za kombi). Pravi viličar bi potrebovali tudi za iztovarjanje "šleperjev", ki pripeljejo iz Somborja palete paštete. S povečevanjem obsega dela pa postaja skladišćni prostor premajhen. Zaposleni se med seboj dobro razumemo. Slaba stran dela v skladišću pa je, da je pozimi v skladišću hladno, poleti pa toplo."

Vsi so bili zelo radovedni, kako se imamo v Izoli, kakšni so pogoji dela, kako usklajujemo plače s stroški, kolikšni so življenjski stroški v primerjavi z njihovimi in še mnogo drugega - življenjskega. Zelo si želijo priti v Izolo, saj nekateri še niso bili izven državnih meja.

Srčno upamo, da se jim bo želja uresničila. Ker pa čas hitro teče in bo Slovenija prav kmalu prestopila prag Evrope, opozarjamo tiste, ki pri organizaciji obiska sodelujejo, da morajo upoštevati vse administrativne ovire, ki se bodo morebiti pojavile. Tako se bomo izognili razočaranju sodelavcev, ki želijo obiskati Drogo v Izoli.

Do snidenja! ★

Majda Vlačič

Direktor Droge Beograd: "Počelo je pre nešto više od godinu dana." (Prevod)

"U Srbiji i Crnoj gori je Droga registrovana 1998. godine u Somboru. 2002. godine preseljena je u Beograd, a punom delatnošću počeli smo 1. januarom 2003. godine kada smo prvi puta organizovali sopstvenu distribuciju i komercijalu te prekinuli saradnju sa dotadašnjim distributerom Zenitom," kazao je g. **Goran Kojić**, direktor Droge Beograd. "Trenutačno je u preduzeću 28 zaposlenika, od kojih ih 9 radi u Somboru, gde imamo proizvodnju kafe i čajeva. Kafu pržimo već od prošlog februara, a čajeve smo počeli pakovati proteklog oktobra. Proizvodnja se odvija prema planu. Krajem prošle godine pojačali smo i kadar: zaposlili smo direktoricu komercijale i nekoliko komercijalista. Očekujemo i saradnika koji će pokrivati područje nabave, odnosno saradnika koji će da nabavlja sirovine i repromaterijal za izvoz u Sloveniju. Promene su stalne, jer tražimo najbolja rešenja.

Prošle godine uspeli smo ući u sve veće trgovine, odnosno u sve trgovačke lance: Deltu M, Pekobetu, Rodić, C- market, Mercator i Veropulos. Dakle, prisutni smo u svim veleprodajnim firmama koje u Srbiji nešto znače. Ove godine moramo da obradimo još 20% tržišta na kojem želimo da proširimo ponudu Droginih proizvoda.

Planirane količine (315 tona kafe, 430 tona paštete, 24 tona čaja) realno su postavljene. Nadamo se da ćemo plan uspeti da ispunimo, budući da u poslednja četiri meseca prodaja osetno raste. Droga Beograd se od ostalih Droginih povezanih pre-

duzeća razlikuje po tome što deluje u okolini u kojoj je jako razvijena domaća prehrambena industrija. Kod nas pozante privatne firme puno ulažu u promociju svojih već priznatih robnih marki. Na području kafe su u vodećoj poziciji Grand i Don koji u promociju ulažu milione eura i godišnje prodaju dvaput više kafe nego cela Grupa Droga.

I kod paštete je konkurencija izuzetno velika. Najveći proizvođač paštete i ostalih konzerviranih mesnih proizvoda u Srbiji je Carnex, preduzeće koje je privatizirano pre šest meseci. Njihove paštete upola su jeftinije od naših. Stoga tražimo drugu tržišnu nišu.

Kao što vidite, naše kancelarijske prostorije neprikladne su; zimi nam je hladno, leti se kuvamo u vrućini, a mogućnost ventilisanja ne postoji. Stoga se selimo u gornje prostore (za vreme pripremanja glasila saradnici iz Beograda već su se preselili, nap.p.). Time ćemo da izbegnemo promenu adrese na proizvodima. Naš vozni park nije opsežan, ali je trenutačno dovoljan za potrebe distribucije. Imamo jedan kamion i četiri kombija. U Somboru se nalazi centralni magacin, a u Beogradu imamo iznajmljen magacin (oko 500m²) za distribuciju robe po Beogradu i južnoj Srbiji. Vršimo distribuciju do konačnog kupca. U Somboru ćemo u okviru svog magacina da imamo i carinski magacin za robu iz Slovenije.

Marketinškim aktivnostima počeli smo tek prošlog oktobra. Radi odsutnosti proizvoda na tržištu devedesetih godina prepoznatljivost Droge u Srbiji i Crnoj gori potpuno je nestala. U poslednjih nekoliko godina uspeli smo da se Droga ponovo vratila na police trgovina i u svest potrošača. Velik korak na području prepoznatljivosti napravili smo emitovanjem spotova o kafi i čaju. Kafu

je reklamirao spot sa sloganom Da li znaš da te volim, uz glazbenu podlogu Dade Topića, a čaj spot sa sloganom U toplom svetu čaja sa princesom Jelisavetom Karadjordjević. Emitovali smo ih između sponzoriranih emisija vremenske prognoze, horoskopa i još u nekim drugim. Kod nas je emitovanje spotova izuzetno skupo, puno skuplje nego u Sloveniji."

Dragana Popović je komercijalna direktorica. Na dan naše posete morala je na službeno putovanje. Inače nas je poslala svojim saradnicima - komercijalistima prema kojima ima potpuno poverenje. Kazala je da ćemo od njih da saznamo sve što nas zanima. Tako je i bilo.

Miroslav Borojević je vođa robnih marki za područje Srbije i Crne gore.

"Kao što ste sami primetili naša konkurencija na marketinškom području veoma je aktivna, stoga naše marketinške akcije prilagođavamo njihovim. Već decembra prošle godine pripremili smo i predstavili godišnji plan aktivnosti. U razdoblju konkurentnih preduzeća želimo zadržati nivo prodaje kafe, te ga u razdoblju njihovog mirovanja povećati za 20 %.

Kod Argete domaća konkurencija veoma je jaka. Stoga pokušavamo potrošača upoznati sa našim proizvodom te ga na tržištu plasirati kao proizvod visokog kvaliteta sa tradicijom. Promotivne aktivnosti koje smo obavljali u veleprodaji bile su vezane na prodaju proizvoda, i to na nagrađivanje potrošača za kupovinu veće količine, a u maloprodaji smo izvodili degustacije i poticali kupovinu nagradama. Ove aktivnosti pratilo je oglašavanje u medijima.

U januaru i februaru vršile su se promotivne aktivnosti za čajeve koje su bile upućene direktno na potrošača i koje su se izvodile u prodajnim

objektima. Aktivnosti su bile i medijski poduprte.

Dolazak u Drogu i saradnja sa saradnicima iz Izole za mene je sasvim novo iskustvo; upoznajem nov način poslovanja koji uključuje usavršavanje kadrova i mladima obezbeđuje lakši život. Volio bih da svi Drogini proizvodi na policama zauzmu prikladno mesto i da postanu važan faktor u svim tržišnim aktivnostima."

Darko Belić je u Drogi Beograd nešto manje od tri godine. Na početku se bavio uvozom, a danas koordiniše prodaju i logistiku. Dnevno je u kontaktu sa komercijalom, marketingom, magacionerima, šoferima. Stoga je kazao: "Sve informacije moraju da dođu do mene, a ja se brinem da se rad odvija bez zastoja i ostalih problema".

Dragan Jelić je komercijalista za južnu Srbiju. U Drogi Beograd je nešto manje od dve godine. "Kvalitet naših proizvoda je odličan, ali su cene više od cena konkurentnih proizvoda. Imamo problema sa plaćanjem. Naši kupci stalni su i ozbiljni, ali na žalost i sami imaju likvidnostne probleme te se rok plaćanja naše robe u puno slučajeva produži i na 90 dana.

Područje koje pokrивam siromašnije je od ostalih područja. Kupovna moć stanovništva izuzetno je niska. Navodim slučaj paštete: njena cena dvostruka u usporedbi sa srodnim proizvodima, te se događa da je radi cene ne kupuje ni sam vlasnik trgovine. Samo mali broj bogatih ljudi može da kupuje skuplji kvalitetan proizvod; naime, srednji sloj ne postoji, puno je siromašnih familija.

Najviše stanovnika je u Nišu, u okolini je naseljenost manja. Najviše paštete možemo da prodamo u Novom Pazaru u kojem je 80 procenta stanovništva muslimanske vere, ali tu postoje drugi problemi.

Naša pašteta na ovo tržište dolazi sa svih strana: kosovske, bosanske, čak je prodaju i unprofitorovci, i to po puno nižoj ceni.

Na ovom području pije se i puno kafe i čaja, ali je konkurencija proizvoda domaćih proizvođača velika. Njihovi proizvodi su jeftiniji, a osim toga Don i Grand priređuju bogate nagradne igre u kojima dodeljuju stanove i BMW-e. Uslov za učešće je kupovina kilograma kafe i ljudi je kupuju na kilograme. Naša prodaja bila je veća krajem prošle godine kada pomenutih akcija konkurentnih preduzeća nije bilo. Mi ćemo da nastupimo s akcijama kada će konkurentne akcije nešto da posustati.

Novost su voćni čajevi, i tu domaća konkurencija ne postoji. Početak prodaje je dobar."

Srdan Milosavljević je komercijalista za područje Beograda.

"Beograd je relativno malo područje s obzirom na ostala, ali je ekonomsko jako. Kupovna moć stanovništva je veća nego drugde, stoga prodaja u Beogradu predstavlja 25% celokupne prodaje.

Ovde se nalazi oko 2 miliona stanovnika, a naša ciljna grupa su oni stanovnici sa nešto višim standardom. Trenutačno smo zastupani u svim veleprodajnim centrima i svim velikim trgovačkim lancima koje je već pomenuo g. Kojić. Nema nas kod malih trgovaca u manjih trgovinama, osim u nekim na zanimljivim lokacijama. Ove su trgovine i dobre platiše.

Naši proizvodi dobro se prodaju, a nedostatak se pokazuje kod (ne)srednosti ovih proizvoda na policama u trgovinama. Dobro bi bilo, ako bi zaposlili nekoliko unapređivača prodaje koji bi brinuli za njihovu prisutnost u trgovinama.

Moj plan rada predviđa sedmičnu posetu hipermarketa, manje mar-

kete i veleprodaje posećujem svakih 14 dana, a najmanje trgovine čak jedanput u tri sedmice.

Za vreme posete najviše puta dogovaram sa nabavnim komercijalistima, a dogovori teku u okviru već potpisanog godišnjeg ugovora u kojem su određeni uslovi, pozicije i cene. Odredbe ugovora tokom godine možemo promeniti samo u slučaju da postoji zajednički interes, to je interes kupca i naš interes.

Kod prodaje kafe susrećem se sa sličnim problemima kao i moje kolege komercijalisti, to je sa velikom konkurencijom domaćih proizvođača Don i Grand, te njihovim nagradnim akcijama.

Voćni čajevi su i na ovom tržištu novitet, inače su naši čajevi dobro pozicionisani. Prodajemo ih samo nekoliko meseci (od prošlog decembra), a prve ocene su zadovoljavajuće.

Kod paštete je najveća prepreka cena. Bilo bi dobro, ako bi kroz promociju i druga nastojanja na tržištu postigla takav imidž da bi je kupci kupovali bez obzira na cenu. Jednako važi i za našu kafu i čajeve, a inače su Drogini proizvodi na ovom tržištu zbog jake domaće konkurencije u lošijem položaju od proizvoda na tržištima ostalih povezanih preduzeća."

Žarko Karović je komercijalista za centralnu Srbiju.

"Obrađujem četiri okruga. To je od Valjeva do Čačka, Zlatibora, Pazara i Kruševca. Moj radni dan počinje u osam ujutro kada posetim prvog komitenta.

O svom području rada još nemam jasnu sliku i ne mogu napraviti temeljitu analizu, budući da u Drogi radim tek tri meseca. To me kod rada ne ometa, jer sam po prirodi borac i dovoljno mi je ubeđenje da sam stigao u kvalitetnu firmu sa isto

tako kvalitetnim proizvodima.

Kao i u svim ostalim područjima u Srbiji (osim možda u Beogradu) i ovde je kupovna moć stanovništva slaba. Jače područje je područje Čačka, koje sam već dobro obradio, a sada polako prelazim na druga područja, u kojima već primećujem pozitivne odazive. Smatram da je velik uspeh već to, što se kupac koji je prvput kupio naš proizvod, vrati te ga ponovo kupi.

Drogin i moj cilj je da kupce na svim pomenutim područjima opskrbljujemo direktno i da raširimo ponudu naših proizvoda. Pokušavam da radim sistematski, imam jasne upute nadređenih i potporu marketinga, stoga sam uveren da će nam to i uspeti.

Pre toga nas kupac i trgovac moraju da upoznaju i prihvate. Stoga su veoma važne promotivne akcije. Oglašavanje u medijima je korisno, a smatram da imaju veći efekat promocije proizvoda na prodajnom mestu. Lep i uspešan primer bila je prezentacija voćnih čajeva sa degustacijom u Čačku. Ljudi koji su bili na degustaciji prvi dan došli su i treći dan. Degustacija je bila povezana sa medijskim događajem sa princesom Jelisavetom Karadjordjević koju ljudi zbog njenih humanitarnih akcija puno vole."

Područje Vojvodine obrađuju komercijalisti **Milovan Vasović** i **Dragan Marković**:

Susreli smo se sa Draganom. "Struktura stanovništva u Vojvodini specifična je. Ekonomski položaj stanovništva u usporedbi sa stanovništvom u ostalom delu Srbije nešto je bolji. Privreda temelji na poljoprivredi i hemijskoj industriji koja je u malo boljem položaju od ostalih industrija. Ovde se još nekako očuvao srednji sloj stanovništva, te je potrošnja nešto veća.

Dragan Marković

Ovde su zbog nacionalne raznolikosti stanovnici puno više nego na ostalim područjima naklonjeni kafi Barcaffè. To je i proizvod koji se najbolje prodaje; slede pašteta i čajevi.

Zajedno s kolegom pokušavamo da obradimo sve slojeve u prodajnom procesu, od trgovca do konačnog potrošača. Pritom pomaže služba marketinga koja organizuje promotivne akcije.

Distribuciju planiramo raširiti i u Šabac te Loznicu u kojima još nismo bili prisutni, te planiramo povećati i ponudu čajeva i ostalih proizvoda.

Sarađujemo sa svim većim sistemima na području Vojvodine."

Milena Lacković - Dan našeg posete (16.3.) bio je njen zadnji radni dan u Drogi Beograd. Unatoč najdužem radnom stažu u Droginom povezanom preduzeću odlučila je da ode negde drugde, prema novim izazovima. Svoju odluku nije želela da komentariše. Želimo joj sve najbolje.

Marta Pečanac je nedavno završila porodiljski dopust. Na poslu je tek nekoliko dana. Od nje smo saznali jedino to da upravlja blagajnom i da će da preuzme deo Mileninog posla.

Stanojka Škembović - Stana je među ženskim delom zaposlenika najstarija po stažu. Njen rad obuhvaća knjigovodstvene i finansijske poslove (pripremanje i vođenje računa, plaćanja, pripremanje bilance, porezi), kadrovske, pravne i administrativne poslove. Jer se rad obično uhvati onog koji dobro radi, Stana je kazala: "Formiranjem komercijale i proširenjem proizvodnje na pakovanje čajeva posla je još puno više u usporedbi s prošlom godinom. Posla je toliko da zgradu ponekad zaključaju još pre našeg odlaska." Odlazak Milene će najviše da pogodi upravo nju, jer će veći deo posla i odgovornosti mora da preuzme na sebe.

Milica Dangubić obavlja spoljnotrgovinske poslove, uvoz i izvoz. Priprema uvozne i izvozne dokumente, razne analize i druge priloge, prati prelaz robe preko granice, te iz magacina u Somboru do konačne destinacije.

O svojoj saradnji sa saradnicima iz Izole smatra: "Dobro saradujemo, imamo dobar protok informacija i brzo rešavamo probleme. Osnovani smo dobar tim."

Irena Mratinković vodi sekretarstvo i administrativne poslove, a povremeno se promeni u referentkinju za kvalitet. U kontaktu je sa firmom za savetovanje Dynamic Consulting koja prema potrebi s obzirom na planirane i tekuće aktivnosti pomaže kod uvođenja sistema kvaliteta u Drogi Beograd. Rad inače bazira na nosiocima procesa, a Irena taj rad usklađuje.

O matičnoj firmi i saradnicima ima najbolje mišljenje, još više, toliko oduševljena nama i Izolom da bi najradije preselila k nama. Za početak smo je pozvali kao i sve ostale sagovornike na priredbu prilikom Droginog jubileja. Izjavila je da će sigurno da dođe.

Posetili smo i saradnike u magacinu.

Aleksandar Lasica je vođa magacina, **Dragomir Dančilović** i **Aleksandar Cvetković** su magacioneri, a **Darko Redo** je pomoćnik magacionera.

Sa puta su se vratili šoferi **Goran Vukobrat** i **Petar Miletić**.

U razgovoru su učestvovali svi. "Robu najpre istovarimo i zabeležimo dolazak robe u beogradski magacin, a zatim na osnovu narudžbenica ponovo utovarimo vozila za distribuciju po raznim mestima. Kad robu razvezemo i kad se vratimo u magacin prođe već pola dana, a zatim se prihvatimo uobičajenih magacinskih poslova. Radimo četvorica magacionera, trojica stalnih i Darko koji nam pomaže. Ponekad zamolimo za pomoć šofere koji nam pomognu ako mogu. Imamo samo ručne viljuškare i njima ne možemo da utovarimo palete u kombije (rampa je previsoka za kombi). Pravi viljuškar bi trebao i za rastovaranje šlepera koji iz Sombora dovozi palete pašteta. Povećavanjem opsega rada maga-

cinski prostor postaje premalen. Zaposlenici se međusobno dobro razumemo, a slaba strana rada u magacinu je da je zimi u magacinu hladno, a leti vruće."

Sve je puno zanimalo kako smo mi u Izoli, kakvi su uslovi rada, kako usklađujemo plaće sa troškovima, koliki su životni troškovi u usporedbi sa njihovim i još puno drugog - životnog. Veoma žele doći u Izolu, jer neki od njih još nisu bili izvan državnih granica.

Srdačno se nadamo da će želja da im se ostvari. Budući da vreme brzo prolazi i da će Slovenija uskoro da prestupi prag Evrope, moramo da upozorimo one koji saraduju kod organizacije posete da moraju da uvažavaju sve administrativne prepreke koje bi mogle da se pojave. Time ćemo da izbegnemo razočarenje saradnika koji žele posetiti Drogu u Izoli.

Do susreta! ★

Sodelavci iz skladišča in Miroslav
Suradnici iz skladišta i Miroslav

Barcaffè je dober znanec gostincev na Kosovu

Kljub tradicionalnemu načinu priprave kave tudi novi trendi privlačijo ljubitelje kave.

Kratka zgodovina Droge Priština, d.o.o.

Droga Priština, d.o.o., je relativno mlada firma, saj je bila registrirana 26.3.2001. Že od začetka poslovanja je bilo direktorju g. Fatmirju Krasniqiju jasno, da je od Droginih izdelkov na Kosovu najbolj zanimiva kokošja pašteta Argeta. Le-ta je bila med Droginimi izdelki edina poznana. Vsekakor pa za letno realizacijo 868 ton, ki je bila dosežena v letu 2003, tiči prizadevno delo prodajnega osebja Droge Prištine, d.o.o., in sodelavcev v Sloveniji.

Poleg argete, ki predstavlja nekakšno sidro poslovanja in vezi z lokalnimi trgovci in potrošniki, pa Droga Priština že vsa tri leta prodaja tudi ostale Drogine izdelke: blagovne znamke Barcaffè, Maestro, Zlato polje in Argo, morsko sol in vloženo povrtnino. Že od začetka so se posebej posvetili Barcaffèju v gostinskem segmentu. G. Krasniqija sem spoznal kot tedanji produktni vodja za Barcaffè že sredi leta 2001 in takoj dobil vtis, da gre za agilnega poslovnega, ki je tudi sam zasvojen s

kavo espresso. S pomočjo mlade ekipe je v treh letih na področju gostinske kave zares veliko dosegel.

Razvoj trga kave espresso na Kosovu

Pred znanimi dogodki leta 1999 (v bistvu vojno stanje) na področju Kosova v gostinstvu praktično niso nudili kave espresso. V lokalih enostavno niso imeli aparatov espresso, zato so stregli kavo, pripravljeno na turški način. Ta način je še sedaj prevladujoč v gospodinjstvih.

Po umiritvi stanja se je na tržišču kave espresso prva pojavila italijanska znamka Don. Ta nima nikakršne zveze z enim od dveh največjih proizvajalcev kave v Srbiji (Don in Grand). Firma je ponudila kvaliteten izdelek, kar za domovino espressa ne preseneča, pa tudi vse spremljajoče vložke in aktivnosti - kavne aparate espresso, skodelice, tende, senčnike ...

Gostinci na Kosovem so še sedaj presenečeni, kako hitro se je razvil trg kave espresso, saj ta do konca leta 1999 praktično ni imela svojega mesta v lokalih. Vendar ima Kosovo

izjemno mlado populacijo, zato so trendi tu še bolj izraziti. Vsekakor je takšen razvoj trga pomenil priložnost tudi za Barcaffè v tem segmentu. Žal na Kosovu ni ustreznih statističnih podatkov o velikosti trga gostinstva (ne izvajajo še t.i. omnibusa gostinstva) in tržnih deležih glavnih ponudnikov, vendar je jasno, da je italijanski Don največji ponudnik. To je razvidno tudi iz frekvence zunanjih obeležij na lokalih. Barcaffè si trenutno po oceni deli drugo mesto z znamko Princ. Gre za lokalno kavo iz Peći, ki je na trgu šele dobro leto, vendar veliko vlaga v ta segment. Nesporno pa ima Barcaffè najboljše in najbolj izpostavljene lokacije. To lahko potrdim, saj sem večkrat obiskal Prištino, nedavno tudi Prizren in Peć. Ostala mesta zavzema paleta trenutno manjših ponudnikov: **Moncaffè**, **Valentino** (oba iz Italije), **Franck** ...

Barcaffè v gostinstvu na Kosovu

Kot sem že omenil, je zlasti prvo leto **g. Krasniqi** sam osebno dajal zagon trženju kave Barcaffè espresso. Že na začetku se je odločil za strategijo kvalitete pred kvantiteto. Zato je skušal že na začetku najprej prodreti v elitne in najboljše lokacije. Na ta način je dosegel najboljši promocijski učinek. Seveda pa to ne bi bilo možno brez dobrega izdelka.

Mešanico espresso - naziv je Barcaffè espresso 1000 g - smo v začetku dobavljali iz Izole, po nakupu pražarne Agroimpex v Skopju pa iz Makedonije. Mešanica je bila nekoliko močnejše pražena in je očitno ustrezala tržišču. Sredi leta 2002 so dodali izdelek **Barcaffè Grand espresso 1000 g** kot ekskluzivno pakiranje za hotelsko verigo **Grand** iz Prištine. Tako v gostinskem segmentu še danes tržimo ta dva izdelka, ki ju ponovno proizvajamo v Novi tovarni v Izoli.

Za informacijo naj povem, da je maloprodajna cena te kave z davkom 7,67 eura (trenutno 1.826 SIT). To jo uvršča v višji srednji cenovni razred na Kosovu. Primerjave s Slovenijo zaradi nižje kupne moči na Kosovu seveda niso realne.

Obe vrsti kave dobro funkcionirata na tržišču Kosova, okus je po meri potrošnikov in dejansko na Kosovu v lokalih lahko pijemo zelo dober Barcaffè.

Espresso pravilo 4 M na Kosovu

Seveda za kvalitetno kavo v lokalu ni dovolj le kvalitetna mešanica Barcaffè espresso. Pisali smo že o t.i. zlatem pravilu 4 M na področju kave espresso. Da osvežimo spomin, kaj pomenijo štiri italijanske besede:

- ★ **Miscela** (mešanica),
- ★ **Macchina** (espresso kavni aparat),
- ★ **Miscelatore** (mlin),
- ★ **Mano** (roka).

Tega pravila se v Drogi Priština že od začetkov zavedajo. Pri strankah imajo trenutno 110 kavnih aparatov, ki smo jih dobavili iz Slovenije. Skrbijo tudi za vzdrževanje teh aparatov in mlinčkov, kar je nujen pogoj za kvalitetno kavo espresso. Očitno se tudi zaposleni v lokalih dovolj potrudijo za kvaliteten končni izdelek.

Realizacija kave espresso 2001 - 2003

V prvem letu delovanja od 26.3.2001 dalje je Droga Priština prodala 13.770 kg Barcaffè espressu 1000 g, 32.777 kg leta 2002 ter 48.453 leta 2003. V prvih treh mesecih leta 2004 so prodali skupaj 13.823 kg kave. Sedaj je mesečna prodaja praktično na nivoju 5 ton gostinske kave, plan za leto 2004 pa je 65 ton. S temi podatki je Kosovo za Slovenijo drugo tržišče za gostin-

sko kavo na področju bivše Jugoslavije. Torej še eno drugo mesto za Barcaffè na Kosovu.

Vložki v promocijo

Poleg že navedenega pravila 4 M za dober espresso se v Drogi Priština že od začetka zavedajo tudi pomembnosti promocije barcaffèja v gostinstvu. Tako trženje Barcaffèja že od začetkov spremlja tudi aktivna promocija. Za ta del je posebej zadolžen prizadeven mlad mož, g. **Bekim Lekaj**, vodja marketinga. Tako smo v vseh letih za ta trg pripravili praktično vse možne promocijske materiale: zunanja in notranja svetlobna telesa Barcaffè, senčnike, servirne pladnje, skodelice, prte, uniforme za strežno osebje, stenske ure... V zad-

jo 250 kupcev. Ti so s celotnega območja Kosova, od večjih mest smo slabše zastopani le na območju Kosovske Mitrovice. Preko prodaje v diskontih pijač (to je običaj na Kosovu) je število strank seveda večje, vendar gre za posredne kupce.

Takšno število kupcev je vsekakor priložnost še za drugi program, ki je prav tako zanimiv za lokale - **za čaje 1001 CVET** ali **1001 LULE** v albanškem jeziku. Na samem začetku čajev niso aktivno tržili. V sezoni 2002/2003 pa je bogata ponudba naših čajev našla svoje mesto tudi v lokalih na Kosovu. Trženje je dejansko uspešno, podprto z ustreznimi promocijskimi materiali. Barcaffè ostaja nekakšno sidro za lokale, ven-

Med sprehodom po mestu vas zapelje vonj po dobri kavi.

njem času so aktualni zlasti vložki v trende za boljše lokacije - seveda z logotipom Barcaffè.

Tako je Barcaffè aktivno prisoten zunaj in znotraj v lokalih na Kosovu.

Trženje čajev 1001 CVET

Trenutno v Drogi Priština segment gostinstva aktivno ambulantno obdeluje pet ljudi, ki redno obiskuje-

dar se že dobro leto ob njem uspešno tržijo tudi čaji. Ostalih programov trenutno ne ponujajo v obliki ambulantne obdelave. ★

Franci Čelhar

Pomladna akcija "ODPRIMO VRATA IDEJAM"

V želji, da bi bili tudi letos tako uspešni kot lani (180 koristnih predlogov, skoraj 14 MIO SIT prihrankov), začenjamo s **pomladansko akcijo zbiranja koristnih predlogov**, ki smo jo naslovili **"ODPRIMO VRATA IDEJAM"**.

Akcija se bo začela 1. maja in bo potekala do 31. maja. K sodelovanju smo vas povabili s plakati, pozivom, ki ga ravnokar berete, in preko intraneta.

Direktorjem in vodjem posameznih enot smo poslali še dopis, s katerim smo jih povabili, da **vzpodbudijo svoje zaposlene** k podajanju pobud ter iskanju idej za napredek na vseh področjih, npr. pri:

- ★ poenostavljanju delovnih postopkov,
- ★ izboljševanju delovnih pogojev,
- ★ varovanju okolja,
- ★ izboljšavi opreme in orodij,
- ★ dvigu kakovosti storitev in izdelkov,
- ★ zniževanju stroškov.

Predlogi se obravnavajo v skladu s Pravilnikom o koristnih predlogih, dosegljivim prek aplikacije Organizacijska dokumentacija. V mapi Pravilnika o koristnih predlogih najdete tudi prijavne liste za koristne predloge (v rubriki Dodatni dokumenti).

Če boste predstavili klasičen koristni predlog, ga usmerite na Tomaža Sabadina (int. 789) oz. Damjano Poberaj (int. 821). Drobne koristne predloge, ki jih predlagatelji podajo na majhnih zelenih listkih, pa naj neposredni vodja prilepi oz.

**TABELA PREJEMNIKOV ZELENIH LISTKOV-
AKCIJA MAJ 2004**

OE	Prejemniki listkov
PC NT	Sušelj Ljubo Gregorovič Soka Fakin Sonja Škvarč Boštjan
PC ZP	Samsa Anica
PC Sol	Debernardi Dolores
PC Gosad	Zorec Marta
Finance	Lapajne Snežana
Kadri in splošna administracija	Jakuc Katja
Pravna služba	Valussi Rossana
Informatika	Vasiljkovič Nadja
Marketing in odnosi z javnostmi	Zakrajšek Branka Milavec Marinka
Prodaja	Šinkovec Maruša Jadranka Magazin
Nabava	Butuči Adrijana
Izvoz	Vičič Bojana Skubic Ljubka
Notranja revizija	Trento Silvana
Upravljalno računovodstvo	Trento Silvana
Kakovost	Poberaj Damjana Butuči Adrijana
Skladišče v Ljubljani	Smiljič Mile

zabeleži v seznam koristnih predlogov. Zeleni listki in sezname koristnih predlogov so na voljo pri koordinatorjih oz. v tajništvi in pri prejemnikih.

Zadnji dan v maju bo vsak prejemnik drobnega koristnega predloga poslal seznam koristnih predlogov v OE Kakovost (Damjana Poberaj) s podatki o tem, ali je predlog rešen ali ne.

Upam, da bo pomladna sapa prinesla tudi nove koristne predloge. ★

Damjana Poberaj

ODPRIMO VRATA IDEJAM!

Pomladna inovativna akcija -
od 1. do 31. maja zbiramo koristne predloge

Med VSEMI predlogi, ki bodo prispeli, bomo
IZZREBALI
gorsko kolo GIANT Iguana V
v vrednosti 150.000 SIT.

Vaš predlog je lahko velik in obsežen ali pa čisto preprost -
edino, kar je pomembno, je, da je koristen.

Srečni izžrebanec bo domov odkolesaril junija.

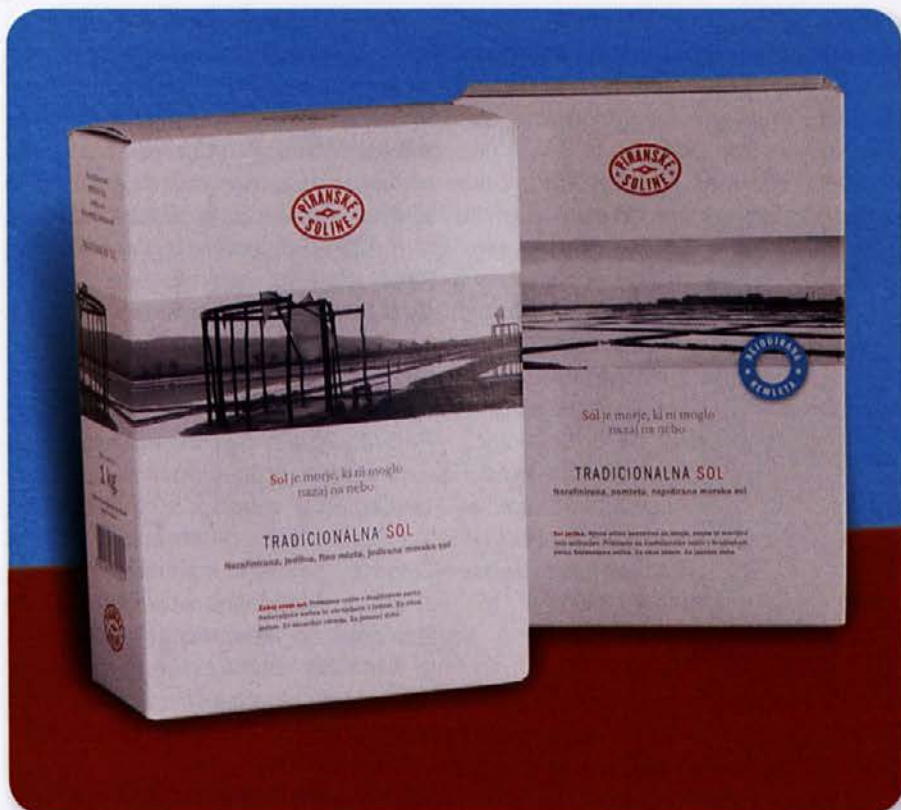

Predlog zapišite na zeleni listič in ga posredujte vodji.
Za žrebanje šteje vsak, tudi najmanjši predlog.

Seveda pa v času akcije vse koristne predloge obravnavamo in nagrajujemo
tudi na običajen način, skladno s Pravilnikom o koristnih predlogih.

Za vsak drobn predlog, ki se uresniči, dobite 2700 SIT bruto.
Z večjim predlogom pa si lahko prislužite od 11.200 do 600.000 SIT bruto.

“Kur 'n bot”

Zgodilo se je.

Že od nekdaj so sol iz bližnjih solin predelovali in pakirali v skladišču soli v Portorožu. Splet okoliščin je botroval, da je omenjena dejavnost zamrla, kajti novodobno vodenje podjetij temelji na dobičkonosnosti, ne na tradiciji.

Že vrsto let namreč morsko sol uvažamo in le-to predelujemo in pakiramo. Ideja, da bi ponovno predelovali in pakirali "našo" sol, je bila vedno prisotna in bili smo zelo veseli, ko so stekli pogovori med Drogo, d.d., in Solinami, d.o.o., o sodelovanju v predelavi, pakiranju in distribuciji (sedaj) tradicionalne soli iz Sečoveljskih solin.

Prva artikla sta bila razvita iz znanih vrst soli, ki smo ju včasih že pakirali, in to sta Tradicionalna sol, fino mleta in Tradicionalna sol, ne-

mleta. Embalažo so oblikovali v Solinah, d.o.o. Zdi se mi zanimiva, zelo pa me spominja na reklamo največjega mobilnega operaterja v Sloveniji.

5. aprila se je začelo zares. Pod budnim očesom predstavnika Solin, d.o.o., smo pričeli postopek predelave in pakiranja. Moram reči, da je delo ob začetnih problemih steklo po pričakovanju. Prvi dan smo predelali in pakirali tradicionalno fino mleto jodirano sol, medtem ko smo drugi dan v pakete pospravili še nemleto sol, ki ni jodirana. Nobena od obeh vrst soli ne vsebuje sredstev proti strjevanju, saj smo želeli ohraniti naravnost izdelka. Načrtujemo, da bodo novi izdelki v kratkem na policah v večjih trgovskih verigah. Koliko bodo kupci posegali po tej soli, bomo še videli, pomembno pa je, da bo izbira soli na policah večja.

Lahko bomo izbirali med umetno pridelanimi in popolnoma naravno pridelanimi vrstami soli.

Tradicionalna morska sol je resnično nekaj svojevrstnega. Če zrno soli topimo v ustih, čutimo harmonično bogastvo okusov, ki jih pri drugih vrstah soli ne okusimo, nasprotno, pri drugih vrstah čutimo pretirano slanost in celo grenkost. Takšna sol je plod moderne industrije, ne pa plod energije sonca, vetra, morja in solinarjevega dela.

Razvijanje novih izdelkov nadaljujemo s Tradicionalno soljo, najbolj pa se veselim trenutka, ko bomo uresničili vse ideje in pakirali vse vrste soli v vse vrste različnih embalaž. Morda bo med njimi tudi najbolj iskana sol na svetovnih trgih in to je sol za soljenje pameti.

Diego Lazar

(P.S.: Kratko pojasnilo Nepri-morcem: naslov tega nadvse duhovitega članka v prevodu pomeni "kot nekdanj". - Uredniški odbor) ★

*Vsem zaposlenim
čestitamo ob svetovnem
prazniku dela.*

Uredniški odbor!

Klanje žab, prebiranje polžev, kuhanje brinjevca in sušenje jabolčnih krljev - saj ni res, pa je: Droga pred 30 leti

V okviru predstavitev sodelavcev, ki so v našem podjetju že več kot trideset let, sta tokrat na vrsti sodelavki, ki imata vsaj dve skupni točki: obe delata v Droginih dislociranih enotah (prva v Gosadu, druga v Zlatem polju) in obe sta začeli svojo službovanje v našem podjetju v dejavnostih, ki jih v Drogi ni več.

Miroslava Škvorc

Miroslava Škvorc je začela delati 1. marca 1974 v STARI DROGI, v Zdravčevih mlinih.

Delala je vse. Bilo je težko, saj so delali v mrazu, pogosto na prostem. Najtežje je bilo, ko so začeli prebirati polže in ko je morala ubijati žabe. Rekla je, da so to bili najtežji trenutki, dokler se ni navadila. Navadiš pa se na vsako delo.

Včasih so morale delavke z odkupovalci na teren po gobe, predvsem na Pohorje in v Prekmurje. Delo je bilo izčrpajoče, ampak ko si mlad, vse zmoreš.

Lepše obdobje se je začelo, ko se je zgradila nova tovarna in se je delalo v zaprtem prostoru. Takrat je bilo delo ob tekočem traku pravo razkošje.

V tem času si je ustvarila družino in v zakonu so se ji rodile tri hčerke, prave tri "Slavice"

"Bilo je naporno. A danes so skoraj vse že na svojem in lepo se je ozreti na svoje odrasle otroke, ki so hvaležni in pridni. Takrat pozabiš na vse, kar je bilo hudega."

Prišla so leta, prišla je tudi bolezen, sodelavke, s katerimi je pričela delati, so se skoraj vse že upokojile, ostale so mlajše, s katerimi tudi že dolgo sodeluje.

Kljub vsej avtomatizaciji je delo težko, saj je norma visoka.

Miroslava, ki letos slavi 30-letnico dela v Drogi, si želi, da bi še dolgo delala s svojimi sodelavci, da ne bi odpuščali delavcev in da bi ji zdravje služilo tudi potem, ko bo že v pokoju.

In mi ji želimo, da bi se njene želje uresničile.

Vojka Valenčič

V Sudestu v Gradišču (sedanjem Zlatem polju) se je zaposlila leta 1969 kot sezonska delavka in njeno prvo delo je bilo sušenje sadja in zelenjave. Poleg tega je bila dejavnost takratnega Sudesta tudi proizvodnja brinjevca in ime SUDEST je nastalo prav iz prvih dejavnosti v Gradišču - SUšenje in DESTilacija.

Na prva leta dela ima kljub težkemu delu na mrazu in v treh izmenah lepe spomine: "Začela sem z delom v sušilnici. Zunaj, na mrazu, smo rezali sadje in zelenjavo - jabolka, čebulo in lovor - in jih zlagali na pladnje (takoimenovane lese), ki smo jih nato na vozičkih porinili v sušilnico, po končanem sušenju pa na drugi strani sušilnice pakirali v vreče. Sušenje smo kmalu opustili, zato sem kasneje delala tudi na drugih oddelkih: pri predelavi zelišč in pakiranju čajev, majarona, lovorja, polente ter tudi pri kuhanju brinjevca. Večkrat smo morale embalarke za dobro jutro pred začetkom drugega dela raztovoriti 25 ton polente s tovornjaka."

Natanko se spomni, kako je pred več kot tridesetimi leti potekalo pakiranje polente. Pred postavitvijo prve linije za instantiranje polente so nekaj mesecev iz Italije uvažali že instantirano polento. Brez strojev je bilo to težaško delo. Polento sta po dve delavki najprej ročno presejali na situ, da so se izločile smeti. Očiščeno polento so nato v vedrih nosile po lestvi na vsip v pakirni stroj. Stroj je omogočal samo doziranje, vse drugo je bilo ročno. Polento so pakirale v vrečke, ki so jih zapirale s pločevinskimi trakci, vrečke pa zlagale v zaklopnice. Takrat ni bilo ne palet ne viličarjev in celotno spakirano količino so najprej zložile v škatlah na kup, nato pa ta kup preložile na tovornjak. Norma pa je bila 450 kosov polente v 8 urah, sem je bilo všteto vse - od sejanja do končnega izdelka.

Seveda me je zanimalo, kateri dogodki so ji najbolj ostali v spominu.

"V službo smo tudi po več kilometrov hodili peš in malico smo si nosili od doma, saj v prvih letih v Gradišču ni bilo menze. Spomnim se, kako nam je čistilka Rozina Mihalič včasih skuhalo polento in jo zabelila s slanino, na bližnjo sodelavkino njivo tekla po solato, jo oprala kar v vedru in to smo jedli za malico. Ali pa smo si malico prinesli

Zrela leta - najlepša leta

v kanglicah in jo pogreli na radiatorjih. Velik napredek pa je bil, ko smo si na kuhalniku v garderobi lahko ocvrli jajca. Kljub temu, da smo se takrat šefov bolj bali kot sedaj, smo jim marsikakšno našpičili. V proizvodnji (v balirnici zelišč) smo si kuhali kavo na kuhalniku, ki je bil postavljen na lesenem zaboju. Ko je prišel šef (Frol), smo hitro obrnili zaboj proti zidu, toda s tem smo zakrili le kuhalnik in kozarčke začimb, ki so nam služile kot skodelice, po kavi pa je dišala cela balirnica. Ko je imel kdo izmed delavcev rojstni dan, smo (samo med delom v popoldanski izmeni) splezali skozi okno balirnice in šli v trgovino, kjer smo si privoščili mortadelo in kruh pa še kozarec kumaric in skupaj pomalicali. To je bila za tiste časa prava pojedina."

Vojka se rada spomni tudi na praznovanja, izlete in piknike, ki jih v 34 letih ni bilo malo. Vse to pogreša, saj je vedno zelo rada sodelovala pri pripravah na proslave. Najpomembnejša proslava je bila vsako leto tista ob 29. novembru, ki je potekala v jedilnici. Ob tej priložnosti so običajno jubilarantom podelili plakete, poleg tega so vedno pripravili kakšen skeč ali pa kviz in na koncu obvezno zaplesali kolo.

Vojka je ob delu končala administrativno šolo in po desetih letih dela v proizvodnji zasedla boljše delovno mesto - skrbela je za proizvodno evidenco in obračun proizvodnje. Na tem delovnem mestu je še danes, kljub temu, da je bilo v tridesetih letih veliko sprememb. Od popolnoma ročnega dela je prešla na delo z računalnikom in obvladuje kar dva računalnika - na enem razpisuje proizvodnjo, na drugem pa tiska etikete za proizvodnjo. Ima polne roke dela, saj dnevno povprečno razpiše proizvodnjo 45 izdelkom, rekord pa je bil 99 razpisov v enem dnevu. Na leto natiska približno en milijon etiket - na nekatere samo datum "uporabno najmanj do", na druge (etikete za začimbe iz programa Kulinarika) pa celotno deklaracijo.

O razliki med delom nekoč in danes razmišlja takole: "Včasih je bilo delo fizično naporno, vendar smo se imeli lepo. Moje delo je postalo bolj stresno, še zlasti po preselitvi celotne proizvodnje začimb iz Seče v Gradišče, ko se je zelo povečalo število izdelkov. V službo pridem takoj po 5.30 zjutraj, tako da si vse pripravim in začnem delati že pred šesto uro."

Seveda bi šla rada čimprej v penzijo, kdo pa ne bi po tolikih letih dela. Meni, da je lepo delati toliko let v istem podjetju, saj tako najlepše vidiš, kako podjetje skupaj s tabo raste in se stara. Želi si, da bi se tudi po njeni upokojitvi Droga ohranila taka kot je bila v svojih najboljših letih. ★

Manuela Ferenčič Meden
Danica Kranjc

Pravijo, da so srednja leta najlepša, ker smo takrat že polni življenjskih modrosti in izkušenj. To nam pomaga dobro prenašati spremembe, nove ljudi in kar je še vsega, česar je v življenju zmeraj dovolj in včasih še preveč.

Slika je žal nekoliko megljena. Da ne bo pomote: fotograf ni pogloboko pogledal v kozarec, le roke so se mu malo zatresle, ker mu je dogodek segel do srca...

Tudi naš **VELID HODŽIČ** je zajadral v generacijo petdesetletnikov. To priložnost so izkoristili njegovi sodelavci na mesnem programu v Novi tovarni in Velida predstavili z majhno a prisrčno slovesnostjo. Na ta način so mu jasno pokazali, kako ga cenijo in kako radi so v njegovi družbi. Med vsemi, ki so mu nazdravili, so bili tudi mlajši sodelavci, ki Velida spoštujejo ne samo zaradi njegovih delovnih izkušenj marveč tudi zaradi prijaznega odnosa do vseh. Čestitkam se pridružujemo tudi mi! ★

Uredniški odbor

Drogin jubilej je pred vrati

1. julija praznujemo (težko pričakovani) 40. jubilej. Udeležite se Našega dneva 2004, dneva odprtih vrat in slavnostnega koncerta ob 40-letnici!

Mnogi ste si prav gotovo že ogledali razstavo "40 let Droge", ki krasí avlo naše izolske upravne stavbe že od začetka leta; da se ta pomemben dogodek hitro približuje, pa smo vas mesečno opozarjali tudi z nagradno igro "40 let Droge", ki se bo zaključila 31. maja. V nagradnem bobnu se zbirajo vaši kupončki in čakajo na junij, ko bomo na Našem dnevu 2004, dobili lastnika Volkswagen Pola in še 40 prejemnikov manjših nagrad.

Naš Dan 2004, ki bo predvidoma 11. junija, pa ne bo izjemen samo zaradi težko pričakovanega jeklene-ga konjička. Obljubljamo vam še vrsto drugih aktivnosti, ki naj za enkrat ostanejo skrivnost. Morda ste spregledali, da bo letošnje srečanje v petek, vendar naj takoj povemo, da bo ta petek za nas dela prost dan! Vabljeni ste prav vsi, zaposleni iz Slovenije, tujine, vaše družine in upokojenci! Podrobnosti boste izvedeli v naslednji številki glasila.

40-letnico želimo proslaviti v čim širšem krogu, skupaj z vami, z lokalno skupnostjo in z našimi poslovnimi partnerji. Takšna obletnica je primerna priložnost, da povemo svojo zgodbo o uspehu tudi ostalim in ravno s tem namenom smo pripravili vrsto aktivnosti, s katerimi bomo skušali naši zgodovini dati težo, ki si jo zasluži.

V četrtek 10. junija, dan pred srečanjem zaposlenih, bomo orga-

nizirali dan odprtih vrat. Osrednja aktivnost bo ogled proizvodnje in drugih delovnih prostorov, poskrbljeno pa bo tudi za animacijo za otroke, prigrizek in za druge aktivnosti.

V sodelovanju z Ustanovo IMAGO SLOVENIAE - Podoba Slovenije, ki skrbi za revitalizacijo starih mestnih jeder, cerkva in gradov, bomo 23. junija organizirali otvoritveni koncert nacionalnega projekta Imago Sloveniae - Podoba Slovenije, na katerega bomo ob 40-letnici povabili svoje poslovne partnerje. Koncert bo ob 21:00 uri na Tartinijevem trgu v Piranu. Na njem bodo nastopili Slovenska Filharmonija, zbor in solisti (Rebeka Radovan, Mirjam Kalin, Marjan Trček) pod vodstvom Janosa Kovacs s programom 9. Beethovne Simfonije. Glede na to, da bo koncert potekal na prostem, vas vabimo, da se ga udeležite tudi vi.

Droga že od januarja uporablja 40-letnici prilagojen logotip, v obdobju od junija do julija pa bomo pripravili tudi korporativno oglaševalsko akcijo, v kateri bomo poudarili 40-letnico ter jubilejno brošuro "40 let Droge" za poslovne partnerje in širšo javnost.

40-letnica predstavlja poleg priložnosti za obeležitev obdobja rasti in razvoja podjetja tudi priložnost za (prav posebno) zabavo in prijetno druženje s sodelavci, zato vas še enkrat vabimo, da se dogodkov, ki smo jih pripravili, udeležite v čim večjem številu. ★

Janja Križman

Kuba: salsa, cigare, rum in kava

Nagradna igra "Tri potovanja tja, kjer je Barcaffè doma" je zaključena

Nekaj dni po pogovoru z nagrajenko drugega kroga nas je že čakalo žrebanje zadnjega, tretjega kroga nagradne igre "Tri potovanja tja, kjer je Barcaffè doma". V petek, 9. aprila, tik pred velikonočnimi prazniki, smo osrečili 110 ljudi. Najbolj vesel je bil prav gotovo **g. Mirko Jarc**, ki bo s turistično agencijo Kompas potoval na Kubo. Poleg glavne nagrade smo, tudi tokrat, izžrebali še devet večjih nagrad (tri aparate za pripravo kave espresso, tri aparate za pripravo filter kave, tri komplete džezve in treh kilogramov kave) in sto zavirkov dveh vakuumsko pakiranih kav. Seznam nagrajencev je objavljen na Droginih spletnih straneh www.droga.si.

Nagradna igra je bila sestavljena iz treh krogov: prvi je potekal spomladi 2003, drugi jeseni 2003, tretji pa od 13. februarja do 31. marca letos. V tretjem krogu smo bili prijetno presenečeni nad ogromnim odzivom zvestih kupcev: prejeli smo kar 36.553 kuponov! Komisija v sestavi Katja Uljan (predsednica komisije), notarka Mojca Tavčar Pasar, Blažka Škorc in Jelena Milinkovič je imela nemalo dela. Tudi Ivanka Tomaš se je morala potruditi, saj je izžrebala vseh sto deset kuponov. Žrebanje je posnela tudi ekipa TV Pika. Po žrebanju se je televizijska ekipa odpravila - kam drugam kot na kavico - mi pa smo si zaželeli, da bi bile nagradne igre v Drogi vedno deležne tako velikega odziva. ★

Jelena Milinkovič

Jambo!

Takšnega pozdrava ste lahko deležni, če obiščete črno celino ali natančneje, Kenijo. Tako sta naju s Katjo Uljan, skrbnico blagovne znamke Barcaffè, pozdravila tudi nagrajenca drugega kroga nagradne igre "Tri potovanja tja, kjer je Barcaffè doma". Potovala sta v Kenijo, deželo prijaznih temnopoltih ljudi, kjer "Jambo", uganili ste, pomeni "Dober dan".

Katja na obisku pri gospe Dobovšek.

Ko je nagrajenka, **ga. Zlata Dobovšek iz Novega mesta**, prejela pošto Droge, kar ni mogla verjeti, da je ona nagrajenka drugega kroga Drogine nagradne igre. Ob prihodu domov je videla ovojnico z Droginim logotipom in se razveselila: "O, majčko sem dobila!" No, pa ni bila majčka. Ker je sprva mislila, da je gotovo kaj narobe in da ona ne more biti glavna nagrajenka, dva dni ni nikomur zaupala, da bo potovala v Kenijo. Šele ko je prejela telefonski klic iz Droge, je lahko začela razmišljati o potovanju. Tudi sin Andraž, ki jo je spremljal, je rekel, da bo verjel šele, ko bo na letalu.

In zgodilo se je. Februarja, ko smo v Sloveniji zaviti v plašče in bunde, sta se srečna nagrajenca potepala po Keniji pri dnevni temperaturi okrog 35 do 40 stopinj Celzija. V Kenijo sta prispela po nekaj manj kot devetih urah letenja. V Mombasi ju je pričakala tropska vročina in vlaga, zato sta potrebovala en dan samo za prilagajanje na novo klimo. Nekoliko bolje je bilo na safariju, saj se je na 1800 metrih nadmorske višine že lažje dihala.

Drugi in tretji dan v Keniji sta preživela na safariju. S kombijem sta se vozila 400 kilometrov in med potjo srečala marsikaj. Poleg njiju se je na safari vozilo še pet Nemcev. Voznik jih je povprašal, če si želijo videti, kako živi masajsko pleme, in seveda so zavili v njihovo vasico. Masaji so prijazno ljudstvo, ki se radi smejejo in nastavljajo fotoaparatom. To dokazuje tudi veliko slik, ki sta jih popotnika prinesla s seboj. Ga. Do-

Mali Masajec se skriva za ščitom, poslikanim z značilnim masajskim znakom.

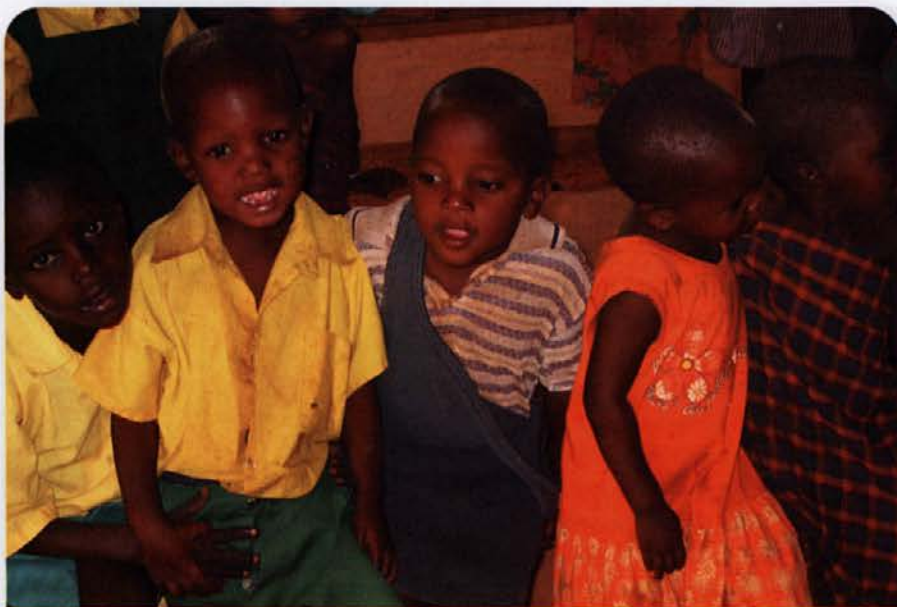

Andraž Dobovšek na kenijski plaži

bovšek nama je povedala veliko zanimivosti o načinu življenja Masajev. Tako so npr. ženske oblečene v oblačila indigo modre barve, moški pa se postavljajo v dominantnih rdečih oblačilih. Pestrost njihovih oblačil se lepo sklada z barvami narave - prst je izrazito rdeča, kot se vidi tudi na slikah.

Posebno zanimivi so otroci. Majhni, živahni, s širokim nasmehom. Ko dopolnijo dve leti, jih žigosajo in takrat postanejo pravi Masaji. Na njihovem čelu, licih in spodnji ustnici lahko opazite znak, ki priča o njihovi pripadnosti plemenu. Nagrajenca sta obiskala tudi vaško šolo, kjer jima je zapel zborček veselih malčkov. Ker je gospa Dobovšek učiteljica, jo je obisk šole seveda razveselil in lahko je primerjala šole v Sloveniji in Keniji. Šolarji v Keniji nosijo zeleno-rumene uniforme in se učijo swahili, angleščino, petja, risanja...

Po obisku šole so nadaljevali pot do Kimana Lodge, počitniškega naselja, kjer so prenočili v hišicah z lepo urejeno okolico in pod budnim očesom čuvaja. Vse v Keniji je namreč izredno zastraženo, pred-

Razigrani šolarčki

vsem zaradi velike revščine, ki spodbuja kriminal. Zgodaj zjutraj, ko se je danilo (okrog pol šestih), je skupinica odrinila na jutranji safari. Že samo kilometer od koč so videli trop slonov, bivole, zebre, gazele in gnuje. Po povratku s safarija sta si naša nagrajenca privoščila počitek ob hotelskem bazenu, kjer so ju stregli ustrezljivi natakariji. Ko sta poležavala na vročem afriškem soncu, ju je v smeh spravilo sms sporočilo študentskega servisa iz Slovenije: "Potrebujemo fante za kidanje snega v Ljubljani..."

Dnevi so hitro minili in naša popotnika sta se vrnila v zasneženo Slovenijo. Domov sta prišla polna vtisov in lepih spominov. Pričakali so ju radovedni prijatelji, ki jim z veseljem kažeta slike in posnetek na videokaseti. Tudi otroci v šoli so bili radovedni: "Ja, tršica, kako pa ste prišli v Kenijo?" In tako je ga. Dobovšek vse v svoji okolici navdušila za pošiljanje kuponov za tretji krog nagradne igre. Otroci so ji tokrat celo pomagali pri pošiljanju pravilnega odgovora: "Trši-

ca, tole piše na kavi...". Zdaj, pravi, ima kavo Barcaffè še rajši, čeprav tudi pred potovanjem v Kenijo ni posegala po nobeni drugi znamki.

Ob prijetnem pogovoru in gledanju posnetkov nam je čas zelo hitro minil. Gospa Dobovšek naju je hitro prepričala, da je Kenija dežela, ki je vredna ogleda. Zaradi revščine, ki tam vlada, kriminala in umazanije pa smo lahko srečni, da živimo v Sloveniji. Pa vendar: če imate možnost, si pojdite pogledat Kenijo. Prav gotovo ne boste razočarani.

Še slovarček besed, če se slučajno napotite v Kenijo:

JAMBO - Dober dan

HAKUNA MATATA - Brez problema

KARIBU - Dobrodošli

LALA SALAMA - Lahko noč

SIMBA - lev ★

Jelena Milinkovič

Pozor... Kamera... Akcija!

Kot sem obljubila že v prejšnji številki glasila, vas bom v tokratni številki popeljala skozi dogajanje na snemanju novega televizijskega oglasa za Barcaffè. Dan pred snemanjem smo imeli sestanek z režiserjem in predstavnicami agencije Luna, ki je pripravila scenarij za oglas. Pogovorili smo se o vseh podrobnostih pred snemanjem, uskladili mnenja in si ogledali slike glavnih akterjev v oglasu. Režiser Miha Hočevar nas je takrat tudi povabil, naj pridemo pogledat, kako nastaja TV-oglas. Povabilo smo sprejeli.

Pol ure vožnje iz Kopra po ovinkasti poti skozi dolino reke Dragonje in pripeljali smo na ogromno posestvo, sredi katerega stoji zanimiva moderna stavba, okrog in okrog, do kamor seže oko, pa se razprostirajo še ne dolgo tega prenovljeni vinogradi.

Pred stavbo Vinoteke Brič smo naleteli na snemalno ekipo, ki se je

Scena je pripravljena, svetloba prava. Snemavec le še čaka na režiserjev vzklik.

predajala sončnim žarkom in ustvarjala kader z raznašalcem časopisov. Malce smo se razgledali naokrog, izvedeli nekaj zanimivosti o stavbah (npr. to, da je kuhinja v vili velika kar 80m²), posestvu in njegovem lastniku. Na posestvu namreč stojita dve stavbi: v eni poteka zorenje vina in pakiranje polnjenih steklenic, v drugi pa so stanovanjski prostori. To je lastnikova vila in del z ravno tako prostornimi apartmaji za njegove goste.

Po krajšem sprehodu smo se pridružili skupinici, ki je že snemala naslednji kader - manekenko v dnevni sobi ob srkanju kavice Barcaffè. Dnevna soba (oziroma kar sobana) je s treh strani obdana s steklenimi stenami, ki odpirajo pogled na vinograde okrog posestva. Sobo krasi mogočen kamin, snemalna ekipa pa je notranjost dodatno opremila z modernim pohištvo, med drugim tudi z ogromnim (precej dragim) televizijskim sprejemnikom, na katerega so pazili kot na punčico svojega očesa. Po dolgem pripravljanju, preverjanju prave svetlobe in natančnih navodilih režiserja se je ponovno pričelo snemanje. "Bolj počasi, premikaj se, kot da plešeš," je režiser nagovarjal manekenko, ki se je sprehajala po dnevni sobi. Po nekaj poskusih in nekaj smeha je uspešno odigrala prizor in lahko so nadaljevali z drugim kadrom. Po snemanju je prišlo na vrsto tudi fotografiranje za tiskane oglase.

Čas nas je preganjal. Morali smo se odpraviti. Snemanje oglasa v tako idiličnem okolju in s prijaznimi ljudmi nas je zelo navdušilo. Dobili smo malce vpogleda v to, kako nastajajo televizijski oglasi, ki jih vsak dan spremljamo na različnih televizijskih postajah.

Med čakanjem pogosto prihiti maskerka, da preveri, če je vse tako kot mora biti. Če je frizura jutranje razkuštrana...

Novi oglas za Barcaffè pa si le pogledajte. Ob tem pomislite na to, da je bil posnet v "domačem" okolju Droginega Barcaffèja, nedaleč od Izole, kjer kavo pražijo pod skrbnim nadzorom strokovnjakov. In da je bilo potrebno veliko dela, preden je nastal. In veliko potrpljenja in posvetovanja. Nato si z užitkom privoščite skodelico kave. Svet bo počakal. ★

Jelena Milinkovič

Droga je novi sponzor roketnega kluba Krim Eta Malizia

V četrtek, 17. marca, sta na tiskovni konferenci v klubu Bachus v Ljubljani predsednik uprave Droge, g. Andrej Božič, in direktor roketnega kluba Krim Eta Malizia, g. Jure Jankovič podpisala pogodbo o sponzorstvu.

Rokometni klub Krim se je tako pridružil mnogim drugim uspešnim športnikom, ki jih sponzorira Droga. Ker želi spodbujati zdravo in aktivno življenje ter pomagati prizadevnim športnikom do novih zmag in uspehov, je Droga glavni pokrovitelj ženske alpske smučarske reprezentance s Tino Maze na čelu, slovenske nordijske reprezentance in Primoža Peterke. Vrsto let sponzorira tudi Šolsko košarkarsko ligo (ŠKL), ki pod svojim okriljem združuje številne mlade košarkarje na osnovnih in srednjih šolah. Sedaj so se tej skupinci pridružile tudi roketnašice Krime, ki se lahko pohvalijo z naslovom večkratnih državnih prvakinj. Lani so osvojile Pokal Slovenije (kar jim je uspelo tudi letos - čestitamo!) in postale evropske klubske prvakinja. Več informacij o klubu, njegovi zgodovini in tekmah lahko najdete na njihovi spletni strani:

<http://www.rkkrim-klub.si/>

Droga bo s svojo podporo pomagala roketnašicam do novih uspehov, saj jim bodo sponzorska sredstva omogočala boljše pogoje dela in udeležbo na tekmovanjih državnega in svetovnega razreda. Da gresta šport in posel, in s tem Krim in Droga, dobro skupaj, je potrdil tudi g. Božič, ki je povedal: "V športu je tako kot v poslu: najprej je želja in ambicija, potem trdo timsko delo, na koncu pa dobri rezultati". To pa so skupne vrednote Droge in Krime.

G. Jankovič je v imenu roketnašic kluba obljubil, da bodo trdo delale in se trudile za nizanje uspehov, kot so to počele do sedaj. Droga jim bo stala ob strani. Na tekmah je že aktivno prisotna z degustacija-

Podpisnika pogodbe, g. Božič in g. Jankovič, predstavnice RK Krim, trener in sekretar kluba

mi kave, nagradnimi igrami in animacijo gledalcev. Predstavljata se dve blagovni znamki: Barcaffè in Argeta. Gledalci tekem lahko uživajo ob prijetno dišeči kavi Barcaffè in se zabavajo z Argetino maskoto, racmanom Juniorjem. Zato vas ob tej priložnosti vabimo, da se nam pridružite na tekmah. Pridite, navijajte in se zabavajte! Tekme RK Krim so namreč brezplačne, zabava pa je zagotovljena. ★

Jelena Milinkovič

Z Martinom Strelom v nove izzive

Droga bo prehranski pokrovitelj Martina Strela in obenem eden izmed njegovih večjih pokroviteljev.

Martin Strel že leta plava za mir, prijateljstvo in za čiste vode. Profesionalni maratonski plavalec bo po uspešnem maratonskem plavanju v ZDA, ko je med 4. julijem in 9. septembrom 2002 v 68 dneh preplaval reko Mississippi od izvira do izliva (2360 milj), kar je z Guinnessove knjige rekordov tudi uradno potrjen absolutni rekord v neprekinjenem dolžinskem plavanju, poskušal realizirati nov projekt.

Martin hoče in zmore še več - na vrsti je Kitajska. V juniju in juliju 2004 (predvidoma med 5. junijem in 29. julijem 2004) bo poizkušal preplavati več kot 4200 kilometrov po tretji najdaljši reki na svetu Jangce Kiang. Če mu bo uspelo, bo to pomenilo nov ekstremni dosežek na meji človeških zmognosti in tudi nov absolutni svetovni rekord.

Na Kitajsko se bo odpravil z ekipo desetih spremljevalcev. Tam bodo promovirali in krepili prijateljstvo in športno sodelovanje med LR Kitajsko in Slovenijo ter reklamirali 29. poletne olimpijske igre, ki bodo leta 2008 v Pekingu. Podvig bo zahteval obilico organizacijskih spretnosti in seveda tudi finančnih sredstev. Droga bo pomagala tako denarno kot s svojimi izdelki.

Martin Strel pravi, da mu bodo naše juhe, čaji, riž in paštete med plavanjem prišli zelo prav, saj bo v tem času potreboval lahko, hranljivo in zdravo hrano, ki mu bo dala moč in energijo, da preplava dolg, nevaren, blaten in deroč Jangce Kiang. ★

Janja Križman

Zavrtite se v četvorko!

Droga, d.d., sponzorira veliko dejavnosti, od športnih do kulturnih. Sponzorira tudi maturantske plesne, ki jih pod taktirko mojstrov plesne šole Bolero organizirajo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Letos je tam v aprilu potekalo deset svečanih plesov, enega so organizirali tudi v dvorani Bonifika v Kopru in enega v hotelu Metropol v Portorožu. Izkušeni organizatorji poskrbijo za vse: dvorana je čudovito osvetljena, okrašena z baloni, program pa poln presenečenj in tudi plesnih točk.

Droga se je v dogajanje vključila z blagovno znamko Barcaffè. Tako je imela na samem vhodu v dvorano postavljenih več pultov, kjer so si lahko od plesa utrujeni gostje privoščili kavo Barcaffè, če pa so si zaželeli kaj bolj eksotičnega, so lahko poizkusili katerega izmed kavnih koktejl, ki jih mešajo spretni barmani. To pa še ni vse! Ob nakupu kave ali kavnega koktejla so dobili srečko in z nekaj sreče zadeli eno izmed mnogih praktičnih nagrad. Si že želite, da bi bili tam? No, povemo še lahko, da je v prireditve vključeno tudi zabavno tekmovanje v plesanju plesov iz dežel, kjer je kava doma. Tako so se pari lahko pomerili v sambi, salsi, afriškem plemenskem plesu... Bolerova strokovna komisija pa je razglasila najboljši plesni par, ki je dobil praktično nagrado Barcaffè. Zabave ni manjkalo. Na odru je namreč stal tudi velik boben, v katerega so prispevali nagrade različni sponzorji. Droga je vanj dodala košaro izdelkov Barcaffè, ki so gotovo razveselili kakega ljubitelja kave. ★

Jelena Milinkovič

Drogin pozdrav Evropi

Kolesarska dirka po Sloveniji

Štart bo letos v Izoli

V centru Izole se bo 4. maja pričela kolesarska dirka Po Sloveniji - Pozdrav Evropi v organizaciji Kolesarskega društva Novo mesto. Ker je Droga, d.d. pokroviteljica dirke se bodo kolesarji v zaprti vožnji pripeljali do Drogine upravne stavbe, kjer bo predsednik uprave Andrej Božič uradno otvoril letošnjo dirko, posvečeno Evropi.

Po vstopu v EU bo to prva velika športna prireditev pri nas. Ta posebni zgodovinski dogodek so želeli v Kolesarskem klubu Novo mesto obeležiti s širitvijo dirke izven meja Slovenije. Poleg etap v Sloveniji bodo organizirali tudi etapo v Avstriji (Beljak), Italiji (Trst) in na Hrvaškem (Zagreb). V petih dneh bodo kolesarji skupno prekosarili 995 kilometrov in pot zaključili 9. maja v Novem mestu. ★

Janja Križman

26. evropsko prvenstvo v moški športni gimnastiki

Od 15. do 18. aprila je v Ljubljani potekalo 26. evropsko prvenstvo v moški športni gimnastiki, na katerem je bila Droga prisotna kot pokrovitelj finala na drogu. S tem je postala tudi članica Sklada Leona Štuklja za razvoj slovenske gimnastike. ★

Janja Križman

Inovacije

V letu 2003 smo v Drogi, d.d., na področju inovativne dejavnosti, s katero se sistematično ukvarjamo že peto leto, ustvarili 190 milijonov tolarjev čiste gospodarske koristi.

Lani smo uresničili preko 180 drobnih in klasičnih koristnih predlogov (v zadnjih petih letih pa kar 700). Podalo jih je 73 avtorjev, kar znese 0,3 koristnega predloga na zaposlenega. Najbolj inovativna organizacijska enota v letu 2003 je z 0,86 koristnih predlogov na zaposlenega postal PC Gosad.

Letni prihranek je znašal skoraj 14 milijonov tolarjev. Koristni predlogi pa prinašajo tudi druge koristi, kot so npr. izboljšanje delovnih pogojev, povečanje kakovosti izdelka, višja stopnja varnosti in zdravja pri delu kot tudi varovanje okolja in lažje vzdrževanje higiene. ★

D.P.

Velikonočna ikebana

V OE Financah - saldakonti smo letos s pomočjo pridnih rok naše Monike in Irene izdelali velikonočni ikebani, ki sta zelo poživili našo pisarno. ★

N.B.P.

Nova strokovna sodelavka za sisteme vodenja

Alenko Kolarič verjetno pozna prav vsak drogovec. Kot dolgoletna poslovna sekretarka je spoznala in uporabljala sistem vodenja Droge v svojih vsakodnevnih nalogah. Z novim izzivom, ki ga je sprejela 1.4.2004, je prestopila na stran razvijanja in vzdrževanja tega sistema. Pravo delovno mesto za pravega človeka, pravi nova HRM-doktrina, in Alenka to vsekakor je. Prirojena komunikativnost (in to v več svetovnih jezikih), prodornost in ustvarjalnost so lastnosti, ki sem jih lahko v nekaj dneh delitve skupne pisarne prepoznal v svoji naslednici.

Ja, prav težko je opredeliti vzrok,

da te ob nekaterih življenjskih odločitvah, pa naj bodo še tako racionalne, cmok v grlu kar noče in noče zapustiti. Vpetost v nekaj pomembnega, kar ustvarjajo predvsem "normalni" ljudje, ki vsakodnevno verjamejo v Drogo in proizvajajo skupno dobro, ti v nekaj letih zleze pod kožo. Ko se tehtnica kljub temu prevesi v drugo smer in v sebi še nekaj časa iščeš stvari, ki si jih morda pozabil, ti je vse skupaj dosti lažje, ko veš, da bo delček te posebne celote, ki ga zapuščáš, ustrezno zapolnjen.

Alenki za konec želim, da bi se v novi vlogi počutila vsaj tako dobro, kot sem se sam v teh prav gotovo neponovljivih petih letih. ★

Vasja Rebec

Čestitka

*Malo pred veliko nočjo, 9. aprila,
je diplomiral naš sodelavec Denis Fakin.
Pridobil je naziv diplomiran ekonomist.
Za svojo pridnost je bil torej primerno nagrajen.
Iskreno mu čestitamo!
Sodelavci*

Kaše Zlato polje in diabetes v tesni povezavi

V Hotelu Kompas na Bledu se je marca odvijalo strokovno izobraževanje, namenjeno medicinskim sestram in strokovnemu osebju, ki izvajajo zdravstveno nego bolnikov z sladkorno boleznijo. Organizator izobraževanja, Klinični center Ljubljana, je v svojem strokovnem izobraževanju veliko pozornost namenil prav ustrezni prehrani bolnikov z diabetesom.

V tej povezavi je bila zastopana tudi DROGA d.d. s svojo blagovo znamko Zlato polje. Izkušena roka Vinka Prežlja je prispevala k pripravi razstave izdelkov in organizaciji degustacije jedi iz kaš.

Kašam Zlato polje posvečamo prav posebno pozornost v prehrani diabetikov. Zaradi majhnega glikemičnega indeksa (koncentracija glukoze v krvi po zaužitju kaš počasi naraste) jim pripisujemo preventivni vpliv na nastanek sladkorne bolezni pri ljudeh. Kaše Zlato polje so pomembne tudi pri prehrani sladkornih bolnikov tipa 2. Prav pri teh bolnikih je uravnavanje koncentracije glukoze v krvi s pomočjo diete poglaviti terapevtski pristop.

Tudi s pomočjo kaš bomo dolgo in zdravo živeli.... ★

A.S.

Zlato polje in Mastro podarjata!

Nagradna igra Zlatega polja in Maestra v Tušu se je iztekla. Zaključili smo jo z veliko prireditvijo, javnim žrebanjem z glasbeno skupino Kalamari, voditeljico Alenko Strnad in kuharskim mojstrom Matjažem Pozdercem 8. aprila v Planetu Tuš v Celju.

Mamljivo nagrado štiridnevno potovanje v RIM za dve osebi je spretna roka kuharskega mojstra Matjaža Pozderca dodelila ge. PINTER MILENI iz Velenja.

Podeljenih je bilo še 10 kuharskih knjig Jamija Oliverja in 20 nahrbtnikov.

Imena nagrajencev so objavljena na Drogini spletni strani www.droga.si. ★

Izberite par po vašem okusu

Začenja se nova nagradna igra Argeta, ki bo trajala od 3. maja do 23. junija 2004. Tokrat bomo izbirali najboljši par... Argete in kruha seveda! Parček, ki ga poznamo iz Argetinih oglasov, se ponovno premika v taktu glasbe. Na plesišču se jima je pridružilo še veliko drugih parov. Okusi so namreč različni in ravno zato imamo v Argetinem asortimanu veliko različnih okusov paštet. Vsak jih lahko kombinira s svojim najljubšim kosom kruha: to je lahko graham, rženi, koruzni, morda toast...

Naše zveste kupce pozivamo, naj nam sporočijo, kateri par je njihov najljubši. Ker je pomlad in ljubezen v zraku, smo se odločili, da podelimo nagrade za parčke... Podelili bomo skuter Peugeot Speedfight 2 z dvema čeladama, za romantične izlete v dvoje, 2 x DVD hišni kino, 100 velikih kopalnih brisač (seveda za dve osebi) in 100 loparjev za veselo igro na plaži. ★ J.A.

Mamljiva nagradna igra Argeta!

1 x skuter
Speedfight
+
2 x čelada
Uvex

DROGA

2 x komplet za
hišni kino KENWOOD

100 x velika kopalna
brisača

100 x komplet loparjev

ARGETA
Dobra stran kruha

Droga je bila med sponzorji tekmovanja v mešanju pijač na Otočcu.

Ena od razstavnih vitrin v srednji gostinski šoli v Ljubljani.

Zaposlenost v marcu 2004

V matičnem podjetju je bilo na dan 31.3.2004 zaposlenih 619 delavcev, od tega 302 moška in 317 žensk.

V Droginih povezanih podjetjih je bilo na dan 31.3.2004 zaposlenih 377 delavcev in sicer v:

- DROGA d.o.o. BUJE** - 30 zaposlenih
- DROGA d.o.o. LASAGO** - 8 zaposlenih
- DROGA d.o.o. SARAJEVO** - 34 zaposlenih
- DROGA d.o.o. SKOPJE** - 51 zaposlenih
- DROGA d.o.o. PRIŠTINA** - 34 zaposlenih
- DROGA d.o.o. BEOGRAD** - 29 zaposlenih
- DROGA LIVSMEDEL AB ŠVEDSKA** - 14 zaposlenih
- SANDRI s.p.a. ITALIJA** - 30 zaposlenih
- KONZUM D.D. SARAJEVO** - 138 zaposlenih
- VIVO d.o.o.** - 9 zaposlenih

V APRILU PRAZNUJEJO OKROGLE OBLETNICE

10- letniki

Mateja BERŽAN iz OE Upravljalno računovodstvo
Damjan CETIN iz PC Zlato polje
Klavdijo KOZLOVIČ iz PC Sol

20- letniki

Denis LUKIN iz PC Sol
Andreja VIDIC iz OE Prodaja

30- letniki

Ramo LULIČ iz PC Sol
Marija MILIČEVIĆ ŠIŠKA iz PC Nova tovarna

NAŠIM SLAVLJENCEM ČESTITAMO IN NAZDRAVLJAMO OB DELOVNEM JUBILEJU

Jubilejne nagrade se izplačujejo na podlagi 2. točke 44. člena Podjetniške kolektivne pogodbe družbe. ★

OBVEŠČILO

z 22. 3. 2004, je prišel v našo sredino nov sodelavec, Dušan LANŠČAK, po poklicu dipl. ekonomist, ki bo delal v Drogi Sarajevo. Novega sodelavca vam bomo predstavili v kratkem.

OE Kadri in splošna administracija ★

Intranet se predstavlja

Se vam je že kdaj zgodilo, da ste potrebovali določeno informacijo, pa niste vedeli kam pogledati oziroma koga vprašati? No, nekaj informacij lahko sedaj dobite tudi na Intranetu. In da bo vaša pot do informacije še krajša, vam bom na kratko predstavila, kaj vse lahko dobite na Intranetu.

Na prvi strani Intraneta si boste lahko prebrali aktualne novice, lahko boste z uporabo hitre bližnjice izvedeli, kaj so za vas "skuhali" na lokaciji v Izoli in PC Gosad ter kaj so mediji zapisali o nas. Ravno tako boste lahko z uporabo hitrega iskalnika takoj izvedeli telefonsko številko zaposlenih v Skupini Droga. Na prvi strani smo pripravili tudi nagradno igro, kjer vas bomo mesečno spraševali o pomembnih dogodkih in podobno.

Če vas zanima, kdo pokriva posamezne področje dela, boste odgovor dobili na drugem listu, saj so tam opisana dela zaposlenih v posamezni enoti. Prav tako boste na drugi strani lahko spoznali vizijo in poslanstvo posamezne organizacijske enote ter organizacijsko shemo z imeni zaposlenih.

Da bi se bolje medsebojno spoznavali, smo se odločili, da opis dela posameznika v organizacijski enoti dopolnimo s sliko zaposlenega. Seveda slikanje ni obvezno, je pa zaželeno, saj je slika pomemben del našega neverbalnega komuniciranja.

Telefonski imenik na tretji strani omogoča iskanje telefonske številke zaposlenih v Skupini Droga po različnih parametrih (ime, priimek, tel. št. - tudi GSM), po organizacijski enoti ter po delovnem mestu oziroma opisu dela).

Glasilo Naš glas, vključno s številko januar 2001, in Od nas do vas, vključno s številko marec 2001, si lahko ogledate na četrtem listu.

Zapisnike sveta delavcev in sindikata najdete na petem listu. Na petem listu si lahko v rubriki Prosti čas pogledate termine rekreacijskih aktivnosti, razpis oziroma razpored počitniških apartmajev, razne ponudbe izletov in opis posameznega programa izleta. V kolikor se bo pokazala zainteresiranost večjega števila zaposlenih za posamezen izlet, bomo v OE Kadri in splošna administracija ta izlet organizirali. Aktualne novice na področju kakovosti dobite v rubriki Kakovost in okolje. Če pa vas zanima število zaposlenih, kdo praznuje delovni jubilej, kdo se v tekočem mesecu upokojuje, nov izziv sodelavcev, kdo je diplomiral ter ostale aktualne novice s kadrovskega področja, si poglejte rubriko Kadrovske novice. Na tem listu boste opazili tudi povezavo za 4. pot, le-ta je namenjena tajnicam in sicer za vodenje evidence prihoda na delo.

V tem mesecu pripravljamo tudi novo rubriko. Ker želimo, da bi se medseboj bolje poznali, bomo naključno

izbrali nekoga izmed zaposlenih in ga predstavili. Seveda bomo dodali tudi njegovo fotografijo. Za to bo izbrani prejel lepo praktično nagrado.

In ker smo že pri nagradah, imamo že tudi zmagovalko meseca aprila. To je **ga. Daniela Pozzecco**. Čestitamo! Tokrat smo spraševali o nastanku Skupine Droga. Pravilni odgovor je bil 1.1.2002. Po uspešno zaključeni izgradnji nove tovarne in posodobitvah ostalih PC smo leto 2002 obarvali s korporacijskim konceptom poslovanja. Da bi uskladili delovanje povezanih podjetij in matičnega podjetja, je v novembru 2002 izšel dokument Poslovna pravila Skupine Droga.

V takratni januarski številki Našega glasu, ki se je preoblikoval v glasilo Skupine Droga, je bilo zapisano:

DROGA se spreminja! Spreminja se način poslovnega razmišljanja, spreminjajo se utečeni koncepti delovanja, spreminjajo se pota in načini zunanega in notranjega komuniciranja in informiranja. Spreminja se tudi Naš glas. Nekaj pa vendarle ostaja! Ostaja pomembnost notranjega komuniciranja in informiranja kot ena temeljnih in pomembnih konstant uspešnega delovanja DROGE. ★

Nataša Bazjak Cristini

Slika Jadran Rusjan

Nov Drogin apartma v Zrečah

Po zaključeni prodaji dveh apartmajev v Kaninski vasi in dveh v Maredi so se pričele aktivnosti za nakup apartmajev na lokacijah Kranjska Gora in Zreče (Rogla). Pri vseh aktivnostih ob prodaji in nakupih je sodelovala agencija za promet z nepremičninami Architecta, d.o.o., v kateri so strokovno pregledali dokumentacijo in podali tudi strokovno ocenitev nepremičnin.

V Kranjski Gori je sicer bilo na razpolago nekaj ponudb za nakup apartmajev, vendar se je v nadaljevanju izkazalo, da apartmaji niso primerni. Zato primeren apartma v Kranjski Gori še vedno iščemo.

Medtem smo prejeli ugodno ponudbo za nakup stanovanja v Zrečah. Uprava Droge je predlog za nakup že potrdila. Stanovanje je v 1. nadstropju stanovanjskega bloka takoj na začetku Zreč, na levi strani glavne ceste (naslov: Cesta na Roglo 11/H). Stanovanje je opremljeno, ima dve ločeni spalnici, dnevno sobo, kuhinjo z jedilnim kotom, kopalnico, balkon (v

skupni izmeri 60 m²), klet in možnost uporabe kolesarnice. Skupaj je v njem 6 ležišč. Po prvomajskih praznikih bomo stanovanje še prebelili, temeljito očistili ter opravili še nekaj vzdrževalnih del. Po zaključenih opravilih bomo zaposlene obvestili (po e-pošti, na oglasnih deskah), da je apartma na voljo za rezervacije.

Nasproti omenjenega stanovanjskega bloka (na drugi strani ceste) so gostišče Smogavc, pekarna, slaščičarna in trgovina s tekstilom. V neposredni bližini so trgovina z živili, turistično-informacijski center, tržnica in Terme Zreče z zdravilno termalno vodo, kjer je možnost obiska savne in fitness centra. Obiskovalci se lahko sprehodijo in sprostijo ob mirni gladini jezera v bližnji okolici, kjer je ob sprehajalnih poteh polno izletniških kmetij, ki ponujajo odlično domačo hrano.

Do Rogle (1517 m nadmorske višine) vodi 8 km dolga urejena cesta. Rogla je znana tudi kot klimatsko zdravilišče, saj je zrak bogat s kisikom in klima blagodejno vpliva na obolenja

Gozdna pot - najboljša telovadnica

dihal, alergije, obolenja oči in kože. Na čudoviti planoti, kjer si pašniki podajajo roke s prostranimi stoletnimi gozdovi, moti mir tišine le žvrgolenje ptic. Pozimi so snežne padavine kljub muhavosti zim še vedno obilne in idilično pokrajino odenejo v pravljico preobleko. Smučišče na Rogli je primerno za dobre in tudi za manj vešče smučarje. Na belih strminah Rogle se smučanja lahko naužije vsa družina, vsak član bo našel zase primerno smučišče. Za najmlajše je poskrbljeno v smučarskem vrtcu in šoli smučanja. Smučarsko središče je večkratni dobitnik najvišjega priznanja pri ocenjevanju slovenskih smučišč - zlate snežinke.

Po vsem navedenem upamo, da se bodo naši zaposleni odločali za oddih v Zrečah in Rogli, kjer bodo lahko v svetu lepote, sprostitve in užitkov razvijali svoje telo in dušo.

Za rezervacijo apartmaja in ostale počitniške kapacitete lahko zaposleni pokličejo Kristino Marsič na tel. 66-31-736. ★

OE Kadri in splošna administracija

Dobrotnica s sotočja dveh svetov

(Pogovor s princeso Jelisaveto Karadorđević)

V Beogradu živi princesa, ki ima zelo rada otroke. Nekega dne me je povabila na svoj dom. V pogovoru mi je razkrila zgodbo o princeski, ki jo je pregnanstvo vodilo po svetu. Odraščala je na treh kontinentih in spoznavala svet v dobrem in zlem. Med tem je zaznala, da so najpogostejše žrtve zla ravno tisti, ki ga nikoli ne povzročijo - otroci. Ko je princesa odrasla, se je odločila, da bo pomagala otrokom, ki jih je sreča obšla ali zapustila v trenutku, ko so jo najbolj potrebovali.

Konec 1990 je osnovala Fondacijo princese Jelisavete Karadorđević (Princess Elizabeth Foundation) <http://www.princess-elizabeth.org> To je humanitarna organizacija za pomoč otrokom, vojnim žrtvam nekdanje Jugoslavije. Pomaga pri oskrbovanju z medicinsko opremo, hrano, obutvijo, itd. Fondacija je leta 1994 postala akreditirana nevladna organizacija pri Združenih narodih.

V naš svet, v Drogo d.d., je princesa Jelisaveta vstopila slučajno. Jaz sem v njenega prišla preko Droginih čajev 1001 cvet. Spot, ki ga je pos-

nela za Drogo d.o.o. Beograd (za promocijo čajev na srbskem tržišču), je bil prvi korak v spoznavanju zanimive osebnosti. O tem smo že nekaj zapisali v lanski decembrski številki glasila.

Kako je prišlo do sodelovanja z Drogo Portorož?

Slučajno! Obiskujem isti fitness center, kot dekleta, ki je zaposlena v Studiu marketing v Beogradu. To je bil moj prvi stik z agencijo. Predlagali so mi sodelovanje in tako se je začelo.

Kaj je bilo odločilno, da ste sprejeli snemanje spota za 1001 cvet?

Rada imam alternativno medicino in zdravo prehrano in vaši zeliščni čaji so sinonim za to. Všeč mi je, da podpirate zdrav način življenja. To povežujem z lepoto.

Pijete čaj? Sedaj že poznate Drogine čaje 1001 cvet. Kateri okus vam je najboljši?

Pijem veliko čaja. Tudi sadne pripravljam. Drogini imajo močno aromo. Všeč so mi tropski okusi.

Sodelovanje z Drogo je bilo pogojeno z nakazilom sredstev na račun vaše humanitarne fundacije. Čemu bodo sredstva namenjena?

Štipendiram veliko otrok. Ne pomagam samo bolnim. Med njimi je tudi Rominja, ki poje kot slavček. Postala bo prava operna zvezda.

Pri humanitarnih akcijah je zanimivo, da se zavzameš za posameznika mimo neke ustanove. O njem spoznaš vse podrobnosti: kakšen je, kaj ga zanima, kako igra, poje. Spoznaš še druge njegove lastnosti in lahko slediš njegovemu napredku. Tu gre za realno pomoč, ne pa za nekaj

abstraktnega, ko ne veš, komu in čemu je denar namenjen.

Kako pridete v stik s temi otroki?

Na različne načine. Nekega dne je na nekem koncertu stopil do mene oče mladega harmonikarja in me prosil, da pomagam sinu, češ da je fant nadarjen, da pa nimajo sredstev za njegovo šolanje. Fanta sem potem nekajkrat slišala, kako igra, in se prepričala, da je res talent. In odločila sem se, da mu bom pomagala.

Segajo vaše humanitarne akcije tudi izven srbskih meja?

Nekaj sem jih organizirala v Bosni in na Kosovu.

In pogovor naju je zanesel k biografskim in zgodovinskim podatkom.

Kje danes živite?

Julija bosta minili dve leti, odkar živim v Beogradu v najetem stanovanju. Tu mi je zelo všeč. Sem v mirnem predelu centra, od koder grem lahko povsod peš. V tem stanovanju pred mano ni živel nihče, zato je vse novo; tudi kopalnica, kar mi pomeni največ.

Kje pa se počutite doma?

Moje korenine izvirajo od tu; po rodu pa sem tudi Slovenka. Veliko let sem živela v Ameriki, zato se počutim delno tudi Američanka, po kulturi pa Evropejka, saj sem živela v Londonu in Parizu. Močan pečat pa mi je pustilo tudi življenje v južni Afriki. Živela sem povsod in sem se naučila živeti v različnih okoljih z različnimi, tudi zelo zanimivimi ljudmi. Kljub pogostim selitvam pa sem se vedno zavedala, da je Jugoslavija moja domovina.

Po vsem kroženju po svetu sem

mnenja, da je naš planet raj, mi pa smo na tem planetu slabi gostje, saj ne znamo ceniti ponujenih lepot. Vse okoli sebe uničujemo in to celo v imenu boga. On je to le ustvaril in ne verjamem, da se strinja z našim uničevanjem. Po moje je z nami zelo nezadovoljen. (Smeh)

Se spomnite svojega zgodnjega otroštva, preživetega v rodnem Beogradu?

Seveda se. Rojena sem v Belem dvoru, ki ga je zgradil moj oče. Imam zelo jasne slike iz otroštva. Spomnim se svoje sobe, staršev, vrta, varuške, živali, dreves, predvsem naših orehov, ki so bili najboljši, in gob. Odšli smo, ko mi je bilo pet let. Imeli smo vrtnarja, g. Avgušтина Vrhovška, ki je bil tudi glavni vrtnar na Brdu. Z njim sem se veliko družila. Žal je umrl pred sedmimi dnevi. Njegov sin živi tu v Beogradu in je eden od pomembnih sodnikov. G. Vrhovšek je bil zelo dober človek in pravi veseljak. Stalno je prepeval v slovenskem ali srbskem jeziku. Moje ime je izgovarjal pojoče in vedno mi je pravil, da sem bila nemiren otrok.

Po kom ste dobili ime?

Ne vem. Moje ime je zelo neobičajno. V tujini me kličejo enostavno Elizabeta, kar pa ni ustrezen prevod imena Jelisaveta. Težko je menjati identiteto. Sedaj se ponovno privajam na ime Jelisaveta.

Kaj vam je iz otroštva ostalo v najlepšem spominu in kaj bi radi iz njega izbrisali?

Dragi so mi spomini iz Slovenije, z Brda pri Kranju. Imela sem dva bambija: Hanzel in Gretel. Hanzel je bil od rojstva slep. Imela sem tudi veliko ovco z bujno volno, v katero sem velikokrat zakopala roke in si predstavljala, da sem odeta v krzno. Vse,

kar je v zvezi z živalmi in naravo, mi je ostalo v lepem spominu.

Morda bi izbrisala dogodek iz leta 1941. Bilo je že pozno in hladno; zaznala sem, da se dogaja nekaj neprijetnega in bila sem prestrašena. To je bila noč našega pregnanstva. Odšli smo v Afriko. Še velikokrat potem, ko sem se v Afriki ponoči prebujala, sem ponovno zaprla oči in štela do pet v upanju, da bom odprla oči in se ponovno znašla v svoji sobi v Belem dvoru. Počutila sem se zelo osamljeno, saj nisem imela prijateljev. Ljudje nimajo predstave o tem, koliko lahko ob takih dogodkih otrok trpi.

Slišala sem, da pišete za otroke?

Napisala sem že tri knjige. Pravkar je izšla tretja z naslovom V cesarstvu mavrice (U carstvu duge). Zaključila sem tudi knjigo o otroštvu pradedu Karađorđe, saj nihče nič ne ve o njem. V zgodbi sem si izmislila, da je najvažnejša oseba v družini babica. Babica mora biti modra, dobra, duhovita, stroga in strpna. V krščanski veri žal ni mesta za babico. Celu prave žene ni. Krivi so možje, ki so si izmislili religijo in želijo vladati.

Zelo mi je žal, da moram to priznati, toda živela sem v različnih sredinah in imela sem čas in možnost o tem razmišljati. Če bi živela tu, bi morda razmišljala drugače. Stiki z različnimi ljudstvi bogatijo.

Všeč mi je budizem. Menim, da je ta filozofija pametna. Nimam rada konfliktov in budizem usmerja k temu, da se jim izogibamo.

Na vaši spletni strani www.princess-elizabeth.org pišete, da vam je bila vrnitev v civilizacijo težja od življenja v Afriki.

V južni Afriki, kjer smo živeli, so

bila mesta majhna. Vsepovsod okoli nas so bile širne planjave in pogled se je zgubljal na daljnem horizontu. Prav tako je bilo v Ameriki v Wyomingu. V velikem mestu sem občutila neke vrste tesnobe - klavstrofobijo.

Kje ste pričeli s formalno izobrazbo in kaj ste po stroki?

Pred devetimi leti nisem obiskovala pouka, ker v Keniji takrat ni bilo šol. Ko smo odšli v južno Afriko, sem pričela obiskovati šolo in vse mi je bilo zelo čudno, ker nisem bila običajen otrok. Nisem bila naučena sedeti in pisati, saj sem bila do takrat le s svojo varuško. V Evropi sem obiskovala mednarodno šolo v Švici, kasneje šolo v Londonu in nazadnje zaključila študij umetnostne zgodovine v Parizu. Tu sem poslušala tudi filozofijo in pravo. Bilo je zanimivo.

Najteže mi je bilo v Londonu v internatu. Sovražila sem ga. Vse mi je bilo grozno, tudi ljudje. Stalno sem se puntala. Najbolj me je motilo to, da so bili ljudje zelo umazani. Jaz sem bila naučena na vsakdanje kopanje in preoblačenje. V internatu pa sem se smela kopati le trikrat na teden, umivati lase pa le enkrat na tri tedne. Spodnje perilo smo si dekleta lahko preoblačila le enkrat na teden. Ker tega nisem počela tako redko, sem perilo prala ponoči, ko me ni nihče videl. Hlačke sem ponoči sušila na radiatorju. Neke noči me je neka varuška zasačila, ko sem si umivala lase. Bila sem kaznovana tako, da mesec dni nisem smela med vikendom k bratu, ki je bil v Londonu na univerzi. Še danes me zmrazi, ko se spomnim na to šolo.

Ko ste se poročili, ste bili še zelo mladi. Kdo je bil vaš mož?

Bili so trije. Moj prvi mož je

Amerikanec Howard Oxenberg, poslovnež iz New Yorka. Z njim imam dve hčeri: Catherino Oxenberg (igralka iz ameriške nadaljevanke "Dynasty", op.p.) in Christino Oxenberg (novinarka in pisateljica, op.p.). Drugi mož, Neil Balfur (bankir iz VB in avtor knjige o princesinem očetu, op.p.), oče mojega sina Nikole, je Anglež po očetu in Perujec po materi. Moja druga tašča je bila najboljša babica, kar sem jih kdaj poznala. Po ločitvi sva z drugim možem ostala prijatelja. Je poročen in včasih se tudi družimo. Ko sta prišla z ženo v Beograd, sem ju gostila jaz, mene pa onadva v Londonu. Moj tretji mož Manuel Ulloa y Elias, po katerem sem vdova, pa je bil iz Peruja.

Koliko otrok imate?

Imam dve hčeri, sina in "tri in pol vnuke". Moja nevesta je noseča. Je Belgijka, lepa, visoka, črnolasa z modrimi očmi. Lepo se razumeva. Svojemu sinu sem ob poroki prenesla le eno misel: Karkoli se v zakonu zgodi, mora biti žena vedno prva. Tudi pred prijatelji. In nekega dne mi je nevesta zaupala: "Veš, tvoj sin je krasen soprog; jaz sem vedno številka ena." Menim, da je ženina sreča zagotovilo za zakonsko srečo.

Ste ponosni na svoje poreklo?

Ne vem. Težko odgovorim. Morda sem. Veliko mi pomeni, da sem od tu in ne iz Francije, Nemčije ali kake druge evropske dežele.

V Srbijo ste se vrnili po 46 letih. Kakšni občutki so vas ob tem prevzemali? Ali ste se bali sprejema sonarodnjakov?

Težko je opisati občutke nekoga, ki mu je za vedno odvzeta pravica vrnitve v domovino. Vem, da je moj oče izredno trpel in žal ni doživel moje vrnitve. Moja mati je bila takrat

še živa in kljub temu da je počasi že zgubljala spomin, je bila ob novici, da se vračam v Jugoslavijo, presepečena.

Vrnitve v rodno domovino sem si vedno želela in sem o tem veliko premišljala; veliko stvari sem morala v mislih premletti in najti številne odgovore na vprašanja, ki sem si jih postavljala v letih izgnanstva. Potrebnovala sem rehabilitacijo srca.

Poleg tega sem predvidela bližajočo se vojno na Balkanu z vsemi posledicami in veliko trpečih otrok. Bilo je strašno.

Kako ste izvedeli, da se lahko vrnete?

Moj tretji mož je bil perujski premier. Na neki konferenci v Pragi je srečal g. Ribičiča in g. Smoleta, takratna pomembna jugoslovanska politika, mislim, da je bil g. Ribičič celo predsednik, in povabila sta ga na obisk v Beograd. Moj mož je vprašal, če lahko s seboj pripelje tudi soprogo, in sogovornika sta odgovorila pritrdilno. Ko sem prišla v Ameriki na jugoslovanski konzulat po vizo, so bili uslužbenci šokirani; nastopila je prava panika. Niso vedeli, kaj naj naredijo. Uro in pol so preklinjali in na koncu je nekdo izjavil "daj njoj tu jebenu vizo" in tako sem dobila vizo. To je bilo leta 1987.

Katere trenutke v svojem življenju bi opisali kot najsrečnejše. Kdaj ste se počutili najbolj izpopolnjeni?

Sedaj. Vsak dan mi je zanimiv in lep. Ne miren. Nisem miren tip. Čutim notranji mir, po naravi pa imam rada avanture. Ženske ne smemo biti žrtve. Prebuditi se moramo kot ptič feniks.

Ljudje iz vaših krogov imajo veliko poznanstev in poslovnih

vezi. Kdo so vaši prijatelji in kaj menite, da je za pravo prijateljstvo pomembno?

Prijatelje imam povsod. Lahko koga spoznate in v petih minutah ugotovite, da imata nekaj skupnega in da boste ostali v stiku. In obratno. Zato mi je žal, da ne govorim vsaj 20 jezikov. Zelo rada komuniciram z ljudmi, se z njimi pogovarjam, jih sprašujem, od kod so in kje vse so bili. To me fascinira. Govorim angleško, francosko, italijansko, špansko, srbsko, malo grško in

To je že veliko.

Toda premalo sem izobražena. Angleško in francosko sem se naučila v šoli, vse ostale jezike pa sem se učila sama. Srbsko nisem znala niti besedice. Po odhodu iz Srbije, imela sem pet let, sem pozabila vse, kar sem se do takrat naučila. Moja mama je Grkinja in z očetom sta se sporazumevala v angleščini ali francoščini. Oče je govoril sedem jezikov, bil je zelo izobražen, zato ni imel težav s sporazumevanjem.

Tudi jaz se zelo hitro učim jezikov, ne vzamem si pa dovolj časa, da bi svoje znanje izpopolnila. Tudi sicer sem zelo impulzivna in se v situacijah hitro odločam. Imam pa bujno domišljijo in rada sanjarim, zato pišem knjige za otroke. Hitro ocenim ljudi in to mi je prišlo prav kot organizatoriki raznih družin ali slavnostnih večerij, kjer moraš goste "pravilno posesti", da bi stekel pogovor ali da ne bi prišlo do neljubih situacij.

Kako gledate na dejstvo, da Slovenija in vaša domovina Srbija in Črna gora nista več del iste države? Kakšne spomine imate na Slovenijo, ki je nekoč, v času Kraljevine Jugoslavije in kasneje SFRJ,

bila vaša domovina?

Zelo mi je žal. Toda Slovenija v Jugoslaviji ne bi mogla napredovati. Pri vas je vse tako organizirano, lepo in čisto. Močno se mi je vtisnilo v spominu kopanje v Blejskem jezeru in sladoled, ki sem ga jedla na otočku.

Vzdržujete prijateljske stike z ostalimi kraljevskimi družinami v Evropi in drugod po svetu?

Da. S špansko princeso Sofijo smo v daljnem sorodu. Ker je Grkinja. Prav tako sem v sorodu s Charlsonom iz Anglije, ker je njegov oče Grk. Princ Filip Edinburški je Grk, le da to vedo le nekateri. Imava dobre odnose in običnem ga vsaj enkrat letno.

Kdo od vaših prednikov vam je najdražji?

Babica.

Kakšna je po vašem mnenju vloga družine Karađorđević danes in kakšna bo v prihodnosti?

Menim, da je za narod dobro, če ima nek simbol. Ni potrebno, da je ta simbol kralj ali kraljica. Imeti mora svojo identiteto, korenine, na katerih gradi bodočnost. Potem je tudi iskanje poti lažje. Slovenci ste že izbrali svojo pot.

V naši deželi se ljudje še niso odločili, kaj bi radi. Verjamem, da je po 60 letih težko, prepričana pa sem, da bo prej ali slej prišlo do odločitve.

Lepo je, da se po 40 letih o naši družini lahko zve nekoliko več, kot je bilo povedanega v času komunizma. Narod ni bil seznanjen z resnico. Sedaj pa vse počasi prihaja na dan.

Omenili ste, da ste po mamini strani potomka družine Romanof (ruske carice Katarine***Velike in imperatorja Aleksandra II). Je zgodba o Anastaziji resnična?***

Mislím, da ni. Moja mama je preživljala poletja pri njih na dvoru in se je igrala z Anastazijo. Anastazija je imela enako uho kot jaz (princesa Jelisaveta mi pokaže ušesni mešiček, zraščén z obrazom), dekleté, ki so ga z njo istovetili, pa tega ni imelo.

Vaša družina je živela skoraj 60 let izven domovine, raztresena po celem svetu. Kakšni so odnosi med člani družine Karađorđević in kako ste jih uspeli vzdrževati?

Odnosi so slabi. Bili so zelo dobri, dokler moj sorodnik (Aleksander II. aktualni srbski prestolonaslednik - sin Petra II. in vnuk Aleksandra I., ki je bil ubit v Marseilleu 1934, op.p.) ni dobil uradnega dovoljenja za vselitev v kompleks Belega dvora. Takrat se je odločil, da je v dvoru mesto le zanj in njegovo soprogo in nihče od moje družine ne sme prestopiti praga tega dvorca.

Menim, da je to zelo neumno, saj je država vrnila le pravico do uporabe dvorov.

Ker pa o tem ne razmišljam veliko, se počutim nekako osvobodeno. Lepše bi bilo, da bi se v domovino vrnili kot srečna družina, toda očitno so bile to le lepe želje posameznikov, ki se težko uresničijo.

Jelisaveta Karađorđević je zagotovo ob Đorđe Petroviću - Črnemu Đorđu najbolj pozitivna osebnost v družini. Leta 2002 je v švicarskem mestu Zugu prejela nagrado Demurgus Peace International (Worldwide movement for nuclear disarmament). Poleg Jelisavete so dobitniki nagrade še Vladimir Putin (Predsednik Ruske Federacije), Ted Turner (President UN Foundation) in

drugi. Nagrada je posvečena posebnikom za izjemen trud na področju širjenja miru med narodi.

Majda Vlačič

Kdo je Jelisaveta Karađorđević?

Jelisaveta Karađorđević je rojena 7.4.1936 v Beogradu (Kraljevina Jugoslavija) in je hči kneza Pavla Karađorđevića (1893 Sankt Peterburg-1976 Pariz) in grške princese Olge.

Rodbinska naveza:

Je prapravnukinja kneza Aleksandra Karađorđevića, sina Đorđe Petrovića (1762-1817) imenovanga "Karađorđe" (Črni Đorđe), srbskega vrhovnega vodje, ki je vodil prvo srbsko vstajo proti Turkom 1804. Osvobodil je ozemlje od otomanskega cesarstva in je slavljen kot junak in utemeljitelj srbske države.

Po isti rodovni liniji je v sorodu z Aleksandrom I. Karađorđević (1888-1934), kraljem Srbov, Hrvatov in Slovencev od 1921-1929 in kraljem Jugoslavije od 1929-1934, ki je bil sin Petra I. Po smrti Aleksandra I. (ubit je bil v Marseilleu 1934) postane kralj Jugoslavije njegov sin Peter II. Karađorđević (1923-1970). Do Petrove polnoletnosti 1941 (1934-1941) Jugoslavijo vodi knez Pavle (Jelisavetin oče), bratranec pokojnika. Po kapitulaciji Jugoslavije leta 1941 je knez Pavle z družino izgnan v inozemstvo, mladi Peter pa zbeži v London kjer sta že bila mati in brata. ★

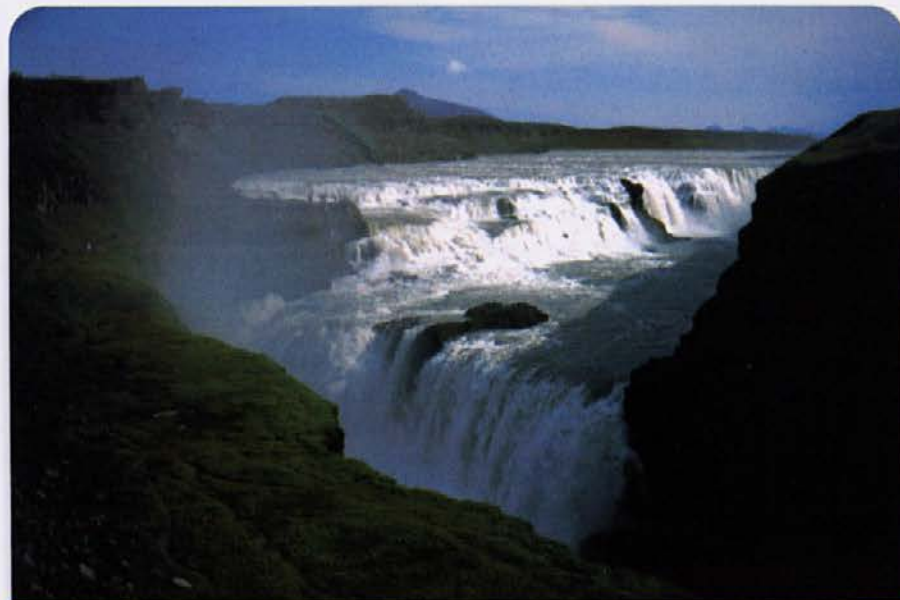
Islandci se ne pogovarjajo o vremenu

Razdaljo med celino in otokom prav občutiš šele, če do Islandije potuješ po morju. Vmesna postaja so tedaj Ferski otoki. Tak je pogled na arhipelag z najvišjega vrha.

Ali veste, kakšen odgovor dobite, ko Islandca vprašate, kakšno bo vreme? Malce čudno vas pogleda, se nasmehne in reče: "Vremena pri nas sploh ni." Lani poleti smo se zatekli v deželo brez vremena pred celinsko tropsko vročino...

Otok, ki so ga silne podzemne moči nekoč davno dvignile nad površje oceana, je še vedno ves v nastajanju, spreminjanju. Posnetek pokrajine, ki ga ujameš v objektiv, je čez čas pogosto že popolnoma drugačen. Tam visoko na hladnem

Ledeniške reke in njihovi slapovi so največji v Evropi, saj ledeniki pokrivajo več kot desetino otoka. Na fotografijo je ujet slap Gulfoss, po oceni mnogih najlepši med vsemi.

Gejziri otročje razveselijo vsakega turista, ko se vsakih nekaj minut poženejo visoko v zrak. Prenekateri domačin pa je že doživel presenečenje, da je nov topli vrelec privrel na dan tik pod tlemi njegove dnevne sobe.

severu, tik pod arktičnim tečajnikom, je gretja na pretek. Iz zemlje puhtijo pregreti plini, ki dajejo pokrajini značilen žvepleni vonj. Vroči izviri sredi divjine vabijo, da se v njih prijeto namočimo, in so tudi sicer zelo koristni. V Reykjaviku jim na primer pozimi sploh ni treba kidati snega, saj imajo pod pločniki speljano talno ogrevanje. Z vročimi izviri ogrevajo tudi številne rastlinjake - kdo le bi se v današnjem potrošniškem svetu sprijaznil z deželo, kjer vse leto ne uspevajo tudi jagode?

Kot turist se na Islandiji počutiš predvsem svobodnega. Neskončne pokrajine, zdaj pusta lavina polja, zdaj vetrovne tundre z ledeniki v ozadju, zdaj široki kanjoni ledeniških rek z meglico na obzorju, ležijo pred teboj. Lahko se jih lotiš z avtomo-

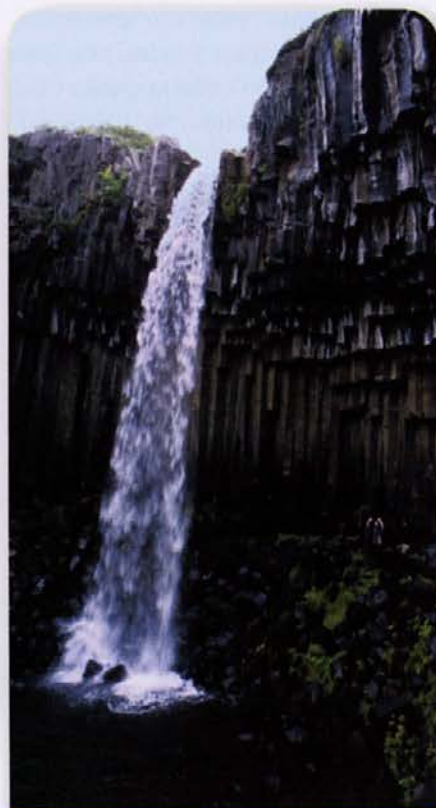

Prvi stalni naseljenci na Islandiji so bili Vikingi. Zaradi akustičnosti kraja so se zbirali ob veliki razpoki. Tu so sprejemali prve zakone, razsodbe, sklepali prijateljstva, posle, poroke,... Zibelka zahodnoevropske demokracije je danes islandski narodni spomenik.

bilom, a tu so možnosti zelo omejene. Notranjost otoka je skoraj brez cest. Zato je srečati toliko popotnikov z nahrbtniki in otovorjenih kolesarjev. Če pa se odločite za tradicionalni način, boste potovali s

konji. Za te ne predstavljajo ovir niti številne reke, ki pogosto prečijo poti in nenehno spreminjajo svoje struge.

Islandija leži na tektonski prelomnici plošč ameriške in evropske

Bazaltni stebri na več mestih značilno zaznamujejo pokrajino. V narodnem parku Skaftafell se preko njih preliva slap Svartifoss.

Islandski konj je pomembno vplival na razvoj življenja na otoku. Mladi konji se do zime prosto pasejo po zelenih delih otoka.

celine. Vpliv obeh celin se odraža tudi v vsakdanjem življenju in kulturi naroda. Ključna dejavnost, ki na otoku omogoča preživetje nekaj več kot četrta milijona prebivalcem je ribištvo. Sicer miroljuben narod je za vsako ceno pripravljen braniti svoja ribolovna območja. Dogodki izpred stoletij pa živijo v številnih pripovedkah in sagah, ki so tudi skoraj edina kulturna dediščina naroda. Ustno izročilo je namreč edino lahko kljubovalo času, ko je narava ves srednji vek divje uničevala ljudi in njihovo skromno imetje. ★

Nataša Gladovič

Pojdi čez Kras na tiho gmajno med molčeče bore in poslušaj (Srečko Kosovel)

Kulturnemu uvodu v počastitev 100-letnice rojstva Srečka Kosovela v prejšnji številki našega glasila sledi danes še športni del.

Lep dokaz o združljivosti in prepletenosti umetnosti z rekreacijo je KOSOVELOVA POT. Zasnovali so jo kraški planinci, pohodniki in ljubitelji Krasa, ki so istočasno tudi ljubitelji poezije.

Kosovelova pot teče med Sežano in Tomajem, je v celoti odmaknjena od glavne ceste in je namenjena pohodnikom, lahko pa jo prevozite tudi z gorskim kolesom. Skoraj po isti poti, kot jo ponuja Kosovelova pot, so hodili Srečko in njegova družina med Sežano in Tomajem, ko ni bilo prevoznih sredstev in so odhajali na železniško postajo v Sežano ali se vračali z nje.

Pot je zelo dobro označena s planinskimi markacijami in tablam, 7,5 km dolgo pot (v eno smer) z zmerno hojo prehodite v dveh urah in pol. Ob poti so postavljene table, ki nas opozarjajo na zanimivosti in so v nadaljevanju tega prispevka tudi naštet.

- 1. ZAČETEK POTI** je v poslopju Kosovelove rojstne hiše, stare osnovne šole v Sežani, kjer je bilo nekoč stanovanje Kosovelove družine. V njej si lahko ogledamo Kosovelovo spominsko sobo, ki jo je leta 1974 uredil in opremil arhitekt Janez Suhadolc. Nato krenemo mimo Polajevega stolpa in Kosovelove knjižnice proti vznožju hriba Tabor, kjer se vzpnemo po poti, ki deloma poteka po Gozdni učni poti.
- 2. Pridemo do RAZGLEDIŠČA.** S te razgledne točke vidimo Nanos, Vremščico in divaški kot na vzhodu, pod nami vas Šmarje, na zahodu pa celotno kraško vinorodno področje. Nato se po približno 900 m hoje spustimo na

pot, ki nas vodi nad avtocesto Ljubljana-Trst. Spet se nam odpre čudovit razgled na ves spodnji Kras, v daljavi lahko opazimo tudi Kaninske pode. Zavijemo desno na makadamsko cesto, ki je nekoč povezovala Sežano z Vrhovljami. Stopamo ob suhozidanem zidu in pomislimo, koliko truda je bilo vloženega v zlaganje kamenja, pobranega po gmajnah.

- 3. V VASI ŠMARJE** si ogledamo tipično kamnito kraško hišo s kamnito streho. Blizu stare domačije stoji šmarska cerkev iz leta 1505, zidana iz kamna, s skralasto streho in gotskim stropom ter lesenim oltarjem.
- 4. Pot nadaljujemo po trasi vodovoda, tistega, ki je po sto in sto letih poznanega kraškega pomanjkanja pitne vode "rešil" Kraševce.** Kljub značilnemu pomanjkanju vode se je tudi na kraških tleh tu in tam našel kak kotiček, kjer je voda privrela na dan kot v posmeh izsušeni krajini. Domačini in lovci so vedeli za take blagoslove in tudi na naši poti pridemo do **PRESAHLEGA VODNEGA VIRA.** Studenec je presahnil leta 1978 ob miniranju trase za vodovod Brestovica-Sežana. Od takrat se pojavlja le občasno.
- 5. Ob poti je točka, kjer so označeni ČRNI IN RDEČI BORI.** Črni bor (*Pinus nigra* Arnold) je drevo, opevano v Kosovelovih pesmih. Ta iglavec je zelo uspešno zaraščal golo kraško gmajno in preprečil popolno erozijo prsti. Danes se črni bor po Krasu razširja tudi sam, v zavetju starejših borovih gozdov pa se razrašča tudi samonikla vegetacija. V nasprotju s črnim rdeči bor (*Pinus silvestris* L.) ni zdržal v težkih kraških pogojih (sončna pripeka, plitva tla in močna burja),

zato se na Krasu pojavlja redko. Spoznamo ga po značilni rdečkasti barvi skorje ter po manjših iglicah in storžih.

- 6. Na naši poti proti Tomaju je naslednja tabla, ki jo srečamo, tista, ki označuje PUSTOV HRAM IN JAMO MATERE BOŽJE.** Pustov hram so pastirji včasih uporabljali za zaščito pred dežjem in sončno pripeko. Jama Matere Božje je dobila ime po kapniku v obliki Matere Božje z otrokom v naročju, ki je med vojnama izginil.
- 7. S trase vodovoda krenemo desno in se približamo vasi Križ.** Kmalu pod potjo zagledamo **OSTANKE VOJAŠKIH STRELSKIH JARKOV** iz prve svetovne vojne. Nahajajo se na robu nad dolino, za katero ustno izročilo pravi, da je po njej tekla reka Timav, ki je poniknila neznano kdaj. Te jarke so kopali ruski ujetniki za potrebe fronte. Tu je tekla tudi ozkotirna železnica od Divače do spodnjega Krasa, kjer je bilo zaledje fronte.
- 8. Preden se približamo Tomaju, se srečamo še z ostanki kala. NOVI KAL** je bil narejen po cesarski odvezi leta 1848 za napajanje živine med celodnevno pašo. Tako ime je dobil zato, ker je bil zgrajen kot zadnji od kalov, ki obkrožajo Tomaj. Od vasi je najbolj oddaljen.
- 9. Mimo vinogradov se približujemo Tomaju.** Pred našim ciljem si moramo ogledati **SKORŠ** (*Sorbus domestica* L.), na Krasu nekoč zelo priljubljeno in razširjeno drevo, ki pa je danes prava redkost. Cveti sredi maja in poleti rodi hruškam podobne plodove, iz katerih so nekoč pripravljali skorševo vino, žganje, marmelado in kompot.
- 10. In že je tu TOMAJ,** kraška vas s posebno ugodnim podnebjem,

Bonton

povezana z vinogradi in s teranom. Vas, od koder je Srečko odhajal in kamor se je vračal, poln upov in pričakovanj, čeprav je v sebi nosil breme nepoznanega strahu. Stopamo proti **KOSOVELOVI DOMAČIJI**, v kateri občutimo kulturni utrip Kosovelove družine.

11. Pot zaključimo ob družinskem grobu Kosovelovih prav blizu domačije.

Prijetnega izleta po Krasu pa s tem še ni konec. Če ste se na pot podali s kolesom, se vam odpira obilo možnosti, da si izlet podaljšate. Tomaj je odlično izhodišče za nadaljevanje po označenih kolesarskih poteh proti Dutovljam, Avberju ali Utovljam. Dobrih gostiln na poti je dovolj.

Zatorej. V prostost, kabinetni ljudje, / da se zaveste svetlih vetrov, / gibanja lahnega gozdnih vrhov, / dobre sončne svetlobe, svetlobe nad nami. / (S. Kosovel) ★

*Manuela Ferenčič Meden
(Povzeto po knjižici Kosovelova pot avtorja Pavleta Skrinjarja)*

Beseda ali dve o pozdravljanju

Opravila, kot je pozdravljanje, so nas naučili že v rosnih mladosti in se nam zdijo samoumevna. Kljub temu se nam dogaja, da nanje iz različnih razlogov pozabimo.

Pravil v zvezi s pozdravljanjem je več, najpomembnejše pa je prav gotovo tisto, ki narekuje, naj bo pozdrav prisrčen, naj izraža naklonjenost in spoštovanje. Po klasičnem bontonu mlajši pozdravi starejšega, moški žensko in podrejeni nadrejenega.

V poslovnem svetu se pravila lepega obnašanja nekoliko razlikujejo, saj narekujejo, da oseba, ki vstopi v nek prostor, vedno pozdravi prva, ne glede na to, ali je nadrejena ali podrejena, ženska ali moški. Tisti torej, ki so že na delovnem mestu, odzdravljajo. Razumljivo je, da sodelavca vsak dan pozdravimo le enkrat. Če se na hodnikih podjetja srečamo večkrat, si kvečjemu pokimamo ali nasmehnemo.

Temeljna pravila glede pozdravljanja lahko strnemo v sledeče točke:

1. Pozdravlja se na vseh javnih mestih: na cesti, v pisarni, čakalnici, restavraciji, gledališču, kinu, ipd.
2. Ni treba pozdraviti ob vstopu v velike blagovne hiše, samopostrežne trgovine, na pošto ali železniško postajo, razen če srečate znanca.
3. Tisti, ki pride v družbo, prvi pozdravi prisotne.
4. Na pozdrav je treba obvezno odgovoriti.

Upoštevanje pravil lepega vedenja nam lahko ob formalnejših priložnostih prihrani marsikatero zadrego.

Pri pozdravljanju večje skupine ljudi lahko pozdravimo z nagibom glave pri vstopu. Pri manjši skupini

je primeren pozdrav "Lepo pozdravljeni!" ali "Dober večer vsem skupaj!", ki mu sledi posamično pozdravljanje. V primeru, da je možno, pozdravimo prisotne po prednostni razvrstitvi. V primeru, da bi bilo to preveč zapleteno, si že ob pozdravu izprosimo poenostavitev: "Saj dovolite, da se pozdravim z vsemi po vrsti?" Pozdravljeni gospod vstane, se zravna, obrne se k nam ter prijazno stisne roko. Dama praviloma obsedi. V primeru, da se rokuje z vrstnico, vstane, še zlasti v primeru odzdravljanja starejši dami ali uglednemu starejšemu gospodu.

Izven poslovnega življenja veljajo danes že nekoliko manj formalna pravila. Kljub temu pa velja pravilo, da tisti, ki kadi ali drži roko v žepu, pred pozdravom vzame cigareto iz ust oziroma roko iz žepa.

Kako pozdravljamo?

Prvi, ki pozdravi, določi vsebino pozdrava. Pri odzdravu je najprimernejša uporaba istega izraza. Pozdravite lahko s klasičnimi izrazi: dobro jutro, dober dan, dober večer. Lahko pa uporabite tudi starejše izraze, kot je "Bog daj!" ali pa modernejše, kot so "Zdravo!" ali "Živijo!", ki zveni bolj sproščeno. Izraze izbirajte situaciji in trenutku primerno.

Pozdrav seveda niso le besede. Sem sodi tudi izraz na obrazu, pogled, ki naj bi izžareval prijaznost in iskrenost. Če se bomo tega zavedali in že navsezgodaj pozdravili znanca ali sodelavca, bomo najbrž prispevali k prijetnejšemu vzdušju tako v službi kot v privatnem življenju. ★

Poslovni bonton: Dalibor Soldatič, Miodrag Džuvarević

100 vprašanj in odgovorov o dobrem obnašanju: Georg Incze

Preprost poslovni bonton: Mitja Tavčar

Alenka Kolarič

Izjave na delovnem mestu

Moja vrata so mojim podrejenim zmeraj odprta! Tako jih lažje nadzorujem... (Š-t-ef)

Moje delo je zelo odgovorno: kadar gre v oddelku kaj narobe, mi naprtijo vso krivdo. (Tugomir)

Ko se upokojiš, si prikrajšan za vse tiste prelepe občutke, ki spremljajo pričakovanje weekenda, praznikov in dopusta. (Kunigunda)

Ne prenesem ljudi, ki so uspešni, čeprav se mi zdi, da nimajo nobenega talenta! (Zlatko)

Poslovna uspešnost je uničila moj zakon; žena mi je pobegnila z uspešnim managerjem... (Bubu)

Pravite, da bi se radi zaposlili pri nas? No, trenutno zares potrebujemo človeka, ki zna delati samostojno, ki je dinamičen, ki zna ukrepati hitro ter odgovorno in ki zna v vsakem hipu odgovoriti z "Da, gospod šef!". (Kraljiček)

Gospodična, premični delovni čas ne pomeni, da ste lahko samo nekaj ur na dan v pisarni! (Chef)

Moj šef ni več tisto, kar je bil; pravzaprav to nikoli ni bil... (Yogi)

Ne vem, zakaj šef že dva dni ne govori z mano...! Saj sem mu samo prijazno svetovala, naj si ne žene k srcu svojih delovnih problemov ampak naj se jim raje smeje - tako kot se jim drugi v oddelku... (Bionda)

Disciplinski komisiji priznam, da sem širil laži o svojem sodelavcu, vendar sem to počel v njegovo dobro, saj je resnica še dosti hujša. (Ključec)

Ni res, kar čveka sodelavec Pepi, češ da sem na sindikalni zabavi rekel o našem šefu, da je ves pasji! Samo pošalil sem se, rekoč, da je kot doberman, preoblečen v čiuauo. (Janko)

Na božič in velikonočno nedeljo sem moral k maši in to se mi zdi razumljivo. Ne gre pa mi v glavo, zakaj po tej logiki na dan praznika dela ne morem na delo... (Tvrško)

Motite se, gospod šef, nisem pohajkoval po hodnikih med delovnim časom, kajti v tistem času, ko sem pohajkoval, nisem delal... (Srečko) ★

Na predvečer praznika dela

- ★ Svet je razdeljen na dva družbena razreda: prvi živi od dela svojih rok, drugi pa od dela rok prvega.
- ★ Nevaren pojav na področju ekonomskih ved: o načinu dela predavajo nadpovprečno izobraženi teoretiki s podpovprečnimi delovnimi izkušnjami.
- ★ Kdor dela, zagreši tudi kakšno napako. Kdor ne dela, pa o tej napaki napiše poročilo.
- ★ Sfriziran pregovor: Kjer se prepirta sindikat in delodajalec, imajo delojemalci zgubo.
- ★ Pravijo, da je v naši državi zaposlenih približno dvakrat več ljudi kot tistih, ki delajo.
- ★ Trdil je, da živi od dela lastnih rok in to je bilo čisto res, saj je kar naprej ploskal tistim, ki so živeli od dela rok drugih. ★

Definicije

Delovna disciplina - Karakterna lastnost, za katero vsi trdijo, da jo imajo.

Zabušant - Kdorkoli iz našega delovnega okolja - razen nas.

Honorar - Nagrada nadrejenemu za delo, katerega so opravili njegovi podrejeni.

Komisija - Skupina ljudi, ki nikoli ne naredijo tega, za kar so zadolženi.

Nadrejeni - Oseba, ki uporablja isto vodico po britju kot vaš smrtni sovražnik.

Interno predavanje zunanjega strokovnjaka - Ure sedenja, med katerimi se skupina uspešnih in izkušenih zaposlenih vljudno pretvarja, da prvič sliši o stvareh, ki so predmet predavanja.

Vodja oddelka - Oseba, ki v čenčah sluti važno resnico, v resnih pritožbah pa odvečno čenčo.

Narkoza - Drugo ime za dolgočasen sestanek.

Jubilej - Pogoji, da vas omenijo v Našem glasu. ★

S.P.

Nagrado vprašanje: Kateri je davko-plačevalec?

